

Nota van Beantwoording zienswijzen

Behorend bij het besluit tot vaststelling van het:

- Provinciaal inpassingsplan Schil Naardermeer door Provinciale Staten van Noord-Holland;**
- Watergebiedsplan Naardermeer en omliggende Schil door het Algemeen bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht.**

12 april 2021

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Van ontwerp naar vaststelling	4
3. Ontvankelijkheid zienswijzen.....	4
4. Zienswijzen en commentaar	4
5. Samenvatting van de wijzigingen als gevolg van de zienswijzen.....	30
6. Ambtshalve wijzigingen	31

Bijlagen:

- Bijlage 1. Tabel nummering zienswijzen
- Bijlage 2. Notitie Insecten (maart 2021)
- Bijlage 3. Beantwoording gestelde vragen in mail 15 nov. 2020

1. Inleiding

Tijdens de voorbereidende fase van het Provinciaal inpassingsplan Schil Naardermeer (hierna: PIP) en het Watergebiedsplan Naardermeer en omliggende Schil is een communicatietraject doorlopen met de omwonenden en belanghebbenden.

Dit communicatietraject bestaat uit drie onderdelen:

- afstemming met en toelichting aan omwonenden en belanghebbenden in de vorm van:
 - een informatieavond in het kader van het N2000-beheerplan op 7 maart 2019. Tijdens deze avond is ook een toelichting gegeven op het aanstaande Provinciaal inpassingsplan en het Watergebiedsplan en kon men zich aanmelden voor nieuwsberichten via e-mail;
 - 'keukentafel' gesprekken en een veldbezoek in 2020 met groepen bewoners;
 - tussentijds digitale nieuwsberichten met voortgangsinformatie;
 - spreekuren in de derde week van de terinzageleggingsperiode (vanwege COVID 19 zijn deze digitaal verlopen);
- diverse communicatie-uitingen op de provinciale projectenwebsite Schil Naardermeer over de plannen, een animatie en film-carroussel met toelichting op de plannen, inzet van social media en proactieve berichtgeving in regionale media;
- de publicatie van de formele periode van terinzagelegging vanaf 5 oktober 2020 tot 16 november 2020 met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. De publicaties zijn gedaan in de Staatscourant 2020, 51384 (ook te zien op overheid.nl), in het Provinciaal Blad 2020, nr. 6937 en in de huis-aan-huis-bladen: BussumsNieuws, NaarderNieuws, MuiderNieuws, WeesperNieuws en De Gooi en Eembode – editie Hilversum.

In het communicatietraject hebben provincie, waterschap en Natuurmonumenten gezamenlijk opgetrokken.

In het kader van het bestuurlijk vooroverleg op grond van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) zijn de gemeenten Gooise Meren, Hilversum en Weesp geraadpleegd, evenals de relevante organisaties, zoals Rijkswaterstaat, Waternet, Natuurmonumenten, Ministerie I&W, Prorail, Gasunie, TenneT, Liander en LTO. Onderdeel van de voorbereiding is ook het 'horen' van de gemeenteraden van de gemeenten waarbinnen het Provinciaal inpassingsplan valt. Dit op grond van artikel 3.26 lid 1 van de Wro. De gemeenteraden van Gooise Meren, Hilversum en Weesp zijn formeel gehoord. De reacties van de gemeenten en de overige overleginstanties hebben tot een aanpassing van het plan geleid. Deze is verwerkt, waarna het ontwerp inpassingsplan en het ontwerp Watergebiedsplan van 5 oktober tot en met 16 november 2020 ter visie zijn gelegd. Ook het MER-beoordelingsbesluit van GS, waarin is geconcludeerd dat geen milieueffectrapport behoeft te worden opgesteld, heeft gelijktijdig ter inzage gelegen.

De ingediende zienswijzen op de ontwerpplannen zijn in dit verslag samengevat en van een gezamenlijke reactie van de provincie en het Waterschap voorzien. Dit verslag is een bijlage bij het voorstel ter vaststelling van het Provinciaal inpassingsplan Schil Naardermeer en het watergebiedsplan Naardermeer en omliggende schil.

Onderstaand komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- de totstandkoming van het inpassingsplan en het Watergebiedsplan;
- de ontvankelijkheidstoets;
- inhoudelijke beoordeling van de zienswijzen, voorzien van het voorstel om de zienswijze al dan niet over te nemen;
- een samenvatting van de wijzigingen voortvloeiend uit de zienswijzen en enkele ambtshalve wijzigingen.

2. Van ontwerp naar vaststelling

Vanwege het besluit om de procedures van het Provinciaal inpassingsplan en het Watergebiedsplan te coördineren (coördinatiebesluit 29 juni 2020) heeft de terinzagelegging van het ontwerp-Provinciaal inpassingsplan Schil Naardermeer en het ontwerp-Watergebiedsplan Naardermeer en omliggende Schil gelijktijdig plaatsgevonden. Dit conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en artikel 4.4. van de Waterverordening waterschap Amstel Gooi en Vecht 2017. Van de terinzagelegging is op de wettelijk voorgeschreven wijze kennisgegeven in de Staatscourant en enkele dag- en huis-aan-huisbladen. In de kennisgeving is vermeld dat gedurende de termijn van terinzagelegging iedereen zijn zienswijze over de ontwerpen naar voren kan brengen bij Provinciale Staten. De ingekomen zienswijzen zijn inhoudelijk beoordeeld en voor zover hier wijzigingen uit voortvloeien, zijn deze verwerkt in de plannen. Vanwege het genomen coördinatiebesluit zullen het Provinciaal inpassingsplan en het Watergebiedsplan na de vaststelling weer gelijktijdig zes weken ter inzage worden gelegd en is er gelegenheid beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

3. Ontvankelijkheid zienswijzen

Van de gelegenheid om zienswijzen naar voren te brengen is gebruik gemaakt door 35 personen en instanties (zie bijlage 1).

De ingediende zienswijzen zijn getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (artikel 3:16 en 6:9) op ontvankelijkheid. De zienswijzen zijn alle vóór 17 november 2020 ontvangen en dus tijdig ingediend. Volgens artikel 6:9 eerste lid Awb, in samenhang met artikel 3:16 derde lid Awb, is een zienswijze tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn dan wel op de eerste dag na het weekend, als de termijn in het weekend eindigt, is ontvangen. Enkele indieners van zienswijzen hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt de tijdig ingediende zienswijze binnen 2 weken na het beëindigen van de zienswijzentermijn aan te vullen. Dit betreft de indieners die in het navolgende zijn genoemd onder de nummers 4, 17, 27, 30 en 34. Ook deze aanvullingen zijn in het volgende hoofdstuk van deze nota verwerkt.

4. Zienswijzen en commentaar

In onderstaande tabel zijn de zienswijzen, ingedeeld naar onderwerp, samengevat en van een reactie voorzien. Dit resulteert in een voorstel aan Provinciale Staten en het Algemeen bestuur van het waterschap om de zienswijze wel of niet over te nemen. In een groot deel van de zienswijzen komen dezelfde onderwerpen terug.

Een aantal indieners verwijst in de zienswijze naar de mail van 15 november 2020 die namens een groep omwonenden naar de provincie is gestuurd. In de mail stellen omwonenden vooral vragen over het voorafgaand proces en gemaakte keuzes. In één zienswijze is de mail in zijn geheel opgenomen, waarmee de mail onderdeel van de zienswijzeprocedure is geworden. Een samenvatting van de mail, voorzien van de gezamenlijke reactie van provincie en waterschap, is daarom opgenomen in bijlage 3 bij deze zienswijzennota.

In het navolgende zijn zowel de samenvatting van de onderwerpen uit de zienswijze als de reactie hierop te lezen. In verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is het verslag geanonimiseerd.

Inhoudelijke reactie op de zienswijzen

Ingediende zienswijzen (nummers verwijzen naar tabel, bijl. 1)	Samenvatting op onderwerp zienswijzen	Reactie provincie Noord-Holland / waterschap Amstel, Gooi en Vecht.
LTO (1), 2, 4, 7, 13, 14, 18, 20, 26	Zienswijze LTO Noord i.r.t. andere zienswijzen De inhoud van de door LTO Noord opgestelde zienswijze is door meerdere indieners overgenomen in hun zienswijze die daarmee dezelfde onderwerpen bevatten, soms aangevuld met enkele opmerkingen over persoonlijke omstandigheden. De zienswijzen met dezelfde strekking wordt onderstaand behandeld in samenhang per onderwerp.	
	Agrarische bestemming Gesteld wordt dat de natuurbestemming die nu in de Schil is gevestigd geen recht doet aan het huidig eigendom en agrarisch gebruik. Ook zou deze wijze van bestemmen niet in overeenstemming zijn met het provinciaal beleid. Voorgesteld wordt een wijzigingsbevoegdheid in het PIP op te nemen om na verwerving of als een eigenaar kiest voor zelfrealisatie van natuur de bestemming te wijzigen naar natuur. Indiener genoemd onder nummer 13 stelt dat als vrijwillige verkoop niet lukt het bestemmingsplan niet in werking kan treden. En stelt dat het agrarisch gebruik mag worden voortgezet.	Voor de gronden waarop het PIP betrekking heeft zijn al geruime tijd geleden aanwijzingsbesluiten genomen voor Natura 2000 (23 mei 2013) en NNN gebied. Nederland heeft voor het Natura 2000-gebied een bijzondere en internationale verantwoordelijkheid deze internationaal unieke natuur in stand te houden. Als gevolg van de aanwijzingsbesluiten dienen maatregelen getroffen te worden om de instandhoudingsdoelstellingen N2000 te halen en de NNN te realiseren. Als gevolg hiervan zijn planologische wijzigingen noodzakelijk. Als de bestemming is gewijzigd maar de gronden nog niet zijn verworven, kan het agrarisch gebruik op grond van het overgangsrecht worden voortgezet. Het PIP heeft als doelstelling deze natuurgebieden van een eenduidige planologische regeling te voorzien, zodat de verdere natuurontwikkeling uitgevoerd kan worden. Het huidig gebruik en de eigendomssituatie is hierop niet van invloed. Het plan legt de reeds besloten en toekomstige natuurfunctie vast, ongeacht de eigendomssituaties.

		Voor het opnemen van een wijzigingbevoegdheid bestaat geen aanleiding. Dit is aan de orde als een ontwikkeling onvoldoende concreet is. Hiervan is, gelet op het Inrichtingsplan, geen sprake. Zoals beschreven in de toelichting van het PIP is het voor het uitvoeren van de maatregelen nodig dat enkele percelen worden verworven. De onderhandelingen met de huidige eigenaren zijn gaande. De insteek is om 'in der minne' tot een overdracht te komen, maar in dit soort trajecten is niet uit te sluiten dat uiteindelijk tot onteigening overgegaan moet worden. Uit het GS besluit van 22 november 2016 'Voorgenomen onteigening in de Schil rond het Naardermeer', blijkt dat hier rekening mee wordt gehouden.
	Verschil PIP en Inrichtingsplan Ook wordt opgemerkt dat de duiding van agrarische percelen in het PIP en het Inrichtingsplan niet eenduidig is.	In het Inrichtingsplan wordt in figuur 1.4.2 een overzicht gegeven van alle percelen die in de in te richten gebieden liggen met de voortgangstypering kwaliteitsverbetering op gerealiseerde natuur (groen); niet verworven en niet ingericht(rood) en verworven, niet ingericht (oranje). Hierin is geen duiding agrarische percelen aan de orde maar de voortgangstypering ten behoeve van de voorgenomen inrichting. In het inpassingsplan zijn in figuur 6 alle resterende agrarische percelen in particulier eigendom aangegeven. Hier is wel de duiding agrarische percelen aan de orde met in de tekst de toelichting waarom deze percelen aan de bedrijfsmatige inzet ten behoeve van landbouwproductie worden onttrokken. De constatering van indiener dat de typering rode percelen in figuur 6 in het PIP niet overeenkomt met figuur 1.4.2 in het Inrichtingsplan klopt, maar dat heeft, zoals hiervoor beschreven te maken met de verschillende informatie die de kaartjes beogen weer te geven. De figuren dienen verschillende doelen.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
LTO 1, 2, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28,	Hydrologie Het PIP en het Watergebiedsplan constateren dat peilverhoging in Naardermeer/Schil geen hydrologische effecten heeft op de agrarische omgeving. Beide plannen zouden echter verschillende effecten aangeven. Doordat de informatie in verschillende documenten staat is het voor indieners onduidelijk wat precies de maatregelen (peilverhoging) op welke locatie zijn en de effecten daarvan. Gevraagd wordt om een nulmeting, ook buiten de schil.	Om uitvoering te kunnen geven aan de instandhoudingsdoelstellingen (Natura 2000 en NNN) dienen zowel het waterschap als de provincie besluiten te nemen. De provincie zorgt voor de planologische verankering door het vaststellen van het PIP, voorzien van een motivering in de toelichting. Het waterschap verzorgt het peilbesluit dat is gemotiveerd in en onderdeel uitmaakt van het Watergebiedsplan. In het Inrichtingsplan, dat eveneens ter inzage heeft gelegen zijn alle te nemen maatregelen opgenomen. Het Inrichtingsplan is door de provincie, het waterschap en Natuurmonumenten in gezamenlijkheid opgesteld.

29, 30, 31, 33, 34, 32	Indiener van zienswijzen nummer 19 voegt hier aan toe dat over de effecten van de peilverhoging op de langere termijn niets is te vinden in de rapporten.	Omdat de besluiten van de provincie en het waterschap nauw met elkaar samenhangen zijn deze op grond van het coördinatiebesluit gelijktijdig in procedure gebracht. Dit heeft tot gevolg dat er in één keer veel informatie is in te zien. Het is begrijpelijk dat de samenhang lastig is te doorgronden voor degenen die niet zijn ingewijd in de materie. Zowel in het Inrichtingsplan (bijlage 6 bij het PIP) als het Watergebiedsplan zijn de maatregelen en de effecten van de veranderingen in waterpeilen beschreven, ondersteund met illustraties. De informatie in de documenten komt overeen. Op de nulmeting wordt ingegaan in de reactie op de zienswijzen onder het kopje 'Effect van peilverhoging'. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen. De formele peilbesluittekst is te vinden in het Watergebiedsplan (paragraaf 8.2) en de bijbehorende kaarten in de kaartenbijlage. In de kennisgeving wordt dit beschreven. De effecten op de grondwaterstand op de lange termijn zijn niet anders dan dat op dit moment wordt berekend. Wel kan klimaatverandering effect hebben op de waterhuishouding van een gebied. Korte en hevigere buien in de zomer, maar ook langdurige droogte zijn verschijnselen die vaker voor zullen komen. Daarnaast zijn er jaarlijkse verschillen in hoeveelheid neerslag. Zie ook onderstaande reactie met betrekking tot het klimaat.
	Klimaat Gevraagd wordt of in de plannen rekening is gehouden met klimaatverandering met als gevolg stijging van het waterpeil.	Klimaatverandering kan ervoor zorgen dat er vaker hevige neerslag in korte tijd valt. Het is daarom goed dat het water kan worden opgevangen en/of afgevoerd. Flexibele peilen en een grotere marge tussen het maximale en minimale peil zorgen ervoor dat piekbuien beter opgevangen kunnen worden. Omdat voor de peilgebieden binnen het plangebied ruimere marges worden vastgesteld is het gebied beter voorbereid op klimaatverandering. Dit geldt ook voor de steeds drogere zomers. Een ruimere marge tussen het minimale en maximale peil zorgt ervoor dat het water na een natte periode niet meteen uitgemalen hoeft te worden en daardoor langer beschikbaar blijft voor de drogere perioden. Ook zal hierdoor het lager gelegen agrarische gebied waarop de Schil afwatert minder belast worden met (neerslag)water uit de Schil. De maatregelen hebben als bijkomstig effect dat ze gunstig zijn voor het opvangen van de gevolgen van de verwachte klimaatverandering.

	Effect van peilverhoging Op grond van de mening dat peilverhoging in de Schil geen effect mag hebben op het agrarisch gebied worden de volgende voorstellen gedaan: - Bouw de peilopzet af richting het (aangrenzend) agrarisch gebied; - Realiseer interne buffering binnen het toekomstige natuurgebied; - Leg een hydrologisch meetwerk om het gehele plangebied aan, inclusief nulmeting (waarvoor gegevens beschikbaar zijn); - Doe nader onderzoek naar extra kweldruk en betrek daarbij ook de waterkwaliteit en waterstroom uit Hilversum; - Herstel de omissie dat niet nader wordt ingegaan op de genoemde ecologische buffer en het effect op de omgeving; - Stel een schaderegeling voor het agrarisch gebied buiten de Schil op voor de effecten op hydrologie en fauna.	Voor het Watergebiedsplan is een grondwaterstudie uitgevoerd waarbij is gekeken naar de huidige situatie en naar de mogelijke effecten op de grondwaterstand bij de nieuwe inrichting. Hieruit komt naar voren dat er op de percelen buiten de Schil nagenoeg geen effecten te verwachten zijn. Voor enkele percelen wordt berekend dat de grondwaterstand in de zomer 2 cm hoger wordt. De betreffende percelen staan weergegeven in figuur 4.7 van het Watergebiedsplan. Ook heeft de aanpassing van de waterpeilen in de Schil geen effect op de fluctuatie van de grondwaterstanden. Het afbouwen richting het agrarisch gebied en daarmee het realiseren van een extra buffer is, omdat er geen negatieve effecten op de omgeving worden verwacht niet in het plan opgenomen. Bij de modelberekeningen worden modellen gebruikt, die zijn gebaseerd op realistische aannames en gevalideerd op basis van beschikbare grondwaterstandsmetingen. Om de berekende effecten op de grondwaterstand in de praktijk te volgen, zal het waterschap op verschillende locaties rondom de Schil een hydrologisch meetnet aanleggen, dat wil zeggen peilbuizen plaatsen, om de grondwaterstanden te monitoren. Hiermee zal ruim voor de instelling van de nieuwe peilen worden gestart, zodat tevens een nulmeting wordt vastgelegd. Het waterschap vindt het van belang om de effecten op de omgeving goed in de gaten te houden. Omdat uit de zienswijzen blijkt dat er veel zorgen zijn, zullen de gegevens daarom jaarlijks worden geanalyseerd en met de partijen worden gedeeld. Hierbij zal worden bekeken of er veranderingen in de kweldruk plaatsvinden. Ook de waterkwaliteit wordt door het waterschap op diverse locaties gemeten en ook deze gegevens worden geanalyseerd. Er zal gelegenheid zijn de metingen te bespreken. Bewoners kunnen dan hun ervaringen en bevindingen aan de organisaties meegeven over de peilverhoging die in stapjes van 5 cm zal plaatsvinden. Voor de reactie ten aanzien van een schaderegeling, het effect op fauna en ecologie en de ecologische buffer wordt verwezen naar deze onderwerpen in de beantwoording van de zienswijzen onder de kopjes 'Fauna i.r.t. peilverhoging' en 'Effecten buiten de Schil'.
--	---	--

	Vast peil rond woning Indiener genoemd onder nummer 14 pacht een woning van Natuurmonumenten in de Voormeer en vraagt waarom er geen vast peil rond de woning gaat gelden.	In het Voormeer vinden geen peilwijzigingen plaats. Het huidige peil ligt tussen NAP-0,80 en -1,10. Op de kaart met actuele peilen (kaart 4 in het Watergebiedsplan) stonden de praktijkpeilen voor deze polder niet weergegeven. Om de basisinformatie compleet te hebben is dit nu in het definitieve plan toegevoegd. Dit is geen inhoudelijke wijziging, maar geeft een completer beeld van de uitgangssituatie. Het huidige peil voldoet aan de doelstelling. Het waterschap ziet geen reden om het waterpeil rond de pachtwoning aan te passen.
	Plan B Indiener genoemd onder nummer 19 vraagt naar de werkwijze en stappen van de peilverhoging. Kan er worden gestopt, en zo ja, met welke redenen en door wie. Indiener vraagt naar een plan B als een ander inzicht aan de orde komt.	In het Watergebiedsplan staat beschreven dat het maximale waterpeil in stapjes van 5 cm per jaar wordt verhoogd. Dit gebeurt om enerzijds de natuurontwikkeling in de gaten te houden. Anderzijds is het ook van belang om de effecten op de omgeving goed te volgen. Jaarlijks zullen de gegevens worden geanalyseerd en met de partijen worden besproken. Ook zal er een jaarlijkse excursie voor omwonenden worden georganiseerd. Hierin kunnen de metingen worden besproken en kunnen bewoners ook hun ervaringen en bevindingen aan de organisaties meegeven. Mocht uit deze jaarlijkse evaluatie blijken dat er ongewenste effecten optreden, dan zullen de partijen op bestuurlijk niveau met elkaar in overleg treden. Hierin zal beoordeeld worden of het effect met een lokale maatregel te beheersen is (bijvoorbeeld aanleg drainage of plaatselijk ophogen) of dat het nodig is om de peilaanpassing niet verder door te voeren.
	Peilvak Naardermeer Indiener genoemd onder nummer 31 heeft een woning binnen het peilvak Naardermeer. In hoeverre is hier rekening mee gehouden in relatie tot max peilstijging van 10 cm.	Bij de stukken op de website van de provincie Noord-Holland (Watergebiedsplan AGV) zit een kaartbijlage met onder andere de huidige waterpeilen (kaart 3) en de toekomstige waterpeilen (kaart 7). Daarop is te zien dat in het uitwateringskanaal het peil in natte periodes maximaal 10 cm hoger mag worden. Dit betekent in de praktijk dat het water in natte periodes iets minder snel uitgemalen zal worden door de molen (bij een waterpeil van NAP -0,80m in plaats van NAP-0,90m). Ook is te zien dat het waterpeil in peilvak 4130-2 lager is (NAP-1,38m). Hier verandert het waterpeil niet. Om de effecten van de verandering van het waterpeil in het uitwateringskanaal op de tuin en de woning beter te kunnen beoordelen heeft een veldbezoek plaatsgevonden op 8 maart 2021. De woning heeft geen kruipruimte of kelder en ligt op het hoogste deel van het perceel. Hier zijn geen negatieve effecten te verwachten. Een klein deel van de tuin dat grenst aan de uitwatering ligt laag. De verwachting is dat het

		water hier wat verder de oever op zal komen in natte periodes, maar dat dat niet tot schade zal leiden. In het midden van de tuin ligt het maaiveld lager dan in de rest van de tuin. In een natte periode kan het daar wat langer duren voordat het water de grond in trekt en naar de sloot stroomt. De gezamenlijke conclusie van eigenaar en waterschap was dat op voorhand de risico's op schade minimaal worden ingeschat en dat het vooraf nemen van maatregelen niet nodig is.
	Plannen buiten de Schil Indiener genoemd onder nummer 17 vraagt zich af wat er gaat gebeuren met de grond achter Keverdijk 21 en het gebied tussen het Ton Storkpad en de A1. Ook wordt de vraag gesteld wat de verdere plannen zijn voor percelen buiten de Schil. Ook indiener genoemd onder nummer 24 vraagt naar wat er gaat gebeuren buiten de Schil, specifiek in de Googhpolder, de driehoek tussen het Visserijpad en de Keverdijk met ambitietype moeras.	De gronden achter Keverdijk 21, het gebied tussen het Ton Storkpad en de A1 en het gebied tussen het Visserijpad en de Keverdijk vallen buiten het plangebied voor de Schil. Deze gebieden vallen niet binnen het PIP en het Watergebiedsplan. Het planologisch regime en het peil wijzigen hier niet als gevolg van deze plannen. In het vigerende bestemmingsplan van de gemeente Weesp hebben deze gronden reeds een natuurbestemming. De gronden zijn ook al onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), waarvoor in de Omgevingsverordening van de provincie de wezenlijke kenmerken en waarden zijn beschreven (zie bijlage 5 bij de verordening). Meer informatie over de Omgevingsverordening is te vinden op de website van de provincie Noord-Holland. De twee eerstgenoemde gebieden worden ingericht als onderdeel van de natuurverbinding Natuurboog Amsterdam zuidoost (ANV2). Deze robuuste natuurverbinding verbindt de natte natuurgebieden van de Vechtstreek en het Naardermeer met het IJmeer en het Gooimeer. Op dit moment wordt door de provincie in het project Diemerscheg een uitwerking gemaakt voor dit deel van de natuurverbinding. Voor het NNN-gebied, tussen het Ton Storkpad en de A1, is in het provinciaal beleid het ambitietype moeras vastgelegd. De haalbaarheid van dit natuurstype op deze locatie zal verder onderzocht moeten worden.
	Maatschappelijk belang agrarisch bedrijf De indiener van zienswijze nummer 2 voegt aan de zienswijzen van het LTO toe dat rekening moet worden gehouden met het maatschappelijk belang van het agrarisch bedrijf aan de Melkmeentweg, gezien de dagbestedingsactiviteiten en educatieve functie. De weilanden rondom de boerderij moeten bruikbaar voor begrazing door het vee. Er zijn zorgen om de toekomstbestendigheid van het bedrijf.	Het waterschap stelt de waterpeilen vast die zo goed mogelijk de functies en gebruik van het gebied faciliteren. Binnen de begrenzing van het Watergebiedsplan is de functie en het gebruik natuur. De toekomstige waterpeilen zijn erop gericht de vastgelegde natuurdoelen zo goed mogelijk te faciliteren. Hierbij wordt rekening gehouden met het bestaande grondgebruik in de omgeving: landbouw en bebouwing. Om te beoordelen of er effecten te verwachten zijn op bebouwing of landbouw in de omgeving van het plangebied is een modelberekening gemaakt.

	De Indiener van zienswijze nummer 27 verzoekt als aanvulling de resultaten van de belangenafweging in het Watergebiedsplan op te nemen.	Zoals in het voorgaande beschreven is het uitgangspunt voor de omliggende agrarische gebieden dat geen hydrologische effecten op gaan treden. Dit betekent dat er geen, tot verwaarloosbare hydrologische effecten zullen zijn op het agrarisch gebruik van gronden in omliggende polders, buiten de Schil. Dit geldt ook voor het bedrijf aan de Melkmeentweg. Het huidige agrarisch gebruik kan worden voortgezet, waarmee het inpassingsplan en het Watergebiedsplan geen invloed hebben op de toekomstbestendigheid van het bedrijf.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden tot:</i> - <i>het wijzigen van het Watergebiedsplan door de praktijkpeilen van het Voormeer weer te geven op kaart 4.</i>		
LTO 1, 2, 4, 6, 7, 9, 11, 12, 18, 19, 20, 26, 27, 28, 15, 16	Fauna i.r.t. peilverhoging Gesteld wordt dat in de plannen een onderzoek naar de fauna-effecten van de peilopzetting en inrichting van de Schil ontbreekt. Het effect van een ecologische buffer op de omgeving blijft onbesproken in de plannen. <i>Ganzen en marters</i> Indiener 11 vraagt hoe het zit met het onderhoud van de Schil in verband met overwaaiende onkruidzaden, effecten op gezondheid koeien. Gevolg is volgen indiener ook dat extra onkruidbestrijding nodig is met de extra kosten die daarbij horen. Gevraagd wordt waar dit te declareren is. De effecten van meer moerasvorming in de Schil op het gebied buiten de Schil is onvoldoende in beeld gebracht. Verdere toename van de ganzen- en marterpopulatie moet voorkomen worden, mede gezien de doelstelling van de provincie de ganzenschade aan landbouwgewassen te verminderen en het feit dat het eigen risico bij ganzenschade onlangs tot 20% is verhoogd. Indieners van de zienswijzen stellen dat ook de kans dat het aantal marters in het gebied zal toenemen, en de effecten hiervan, dienen te worden onderzocht.	Zoals in de reactie op de zienswijzen genoemd onder het kopje 'Agrarische bestemming' is beschreven is het plangebied reeds aangewezen als Natura 2000 en NNN gebied. Effecten van dit plan zijn ook meegenomen in het beheerplan N2000 Naardermeer. In de diverse onderzoeken is dat beschreven, zoals in: - Deelrapport Natuur PIP Schil Naardermeer (Sweco, mei 2020); - Natura 2000-beheerplan Naardermeer 2020-2026 (Provincie Noord-Holland, sept 2020); - Quicksan flora & fauna, Peilopzet Naardermeer (W+B Raadgevende ingenieurs B.V., sept. 2019); - Passende beoordeling, Peilopzet Naardermeer (W+B Raadgevende ingenieurs B.V., sept. 2019). De eerste twee documenten staan op de website van de provincie. De laatste twee documenten zijn in het kader van het Natura 2000-beheerplan en de peilopzet opgesteld en vormen geen officiële bijlagen bij het PIP en het Watergebiedsplan. Desgewenst zijn ze op te vragen via SchilNaardermeer@noord-holland.nl Onderstaand worden de effecten nogmaals geduid aan de hand van de gemaakte opmerkingen in de zienswijzen. De opmerking over een ecologische buffer suggereert een noodzaak voor beveiliging van de omgeving op de ecologische invloeden vanuit het Naardermeer. De bufferende werking is echter juist andersom bedoeld, vanuit de natuuroelstellingen. De buffer gaat ongewenste invloeden van buiten de Schil op het Naardermeergebied tegen.

		Mogelijke effecten van de natuurontwikkeling zijn in dat verband volgens indieners van de zienswijzen: - een toename van de invloed van ongewenste plantensoorten oftewel onkruiddruk (bv akkerdistel, jacobskruiskruid); - predatoren en het effect op weidevogels; - ganzen en de schade aan gras. Onderstaand volgt een reactie per verondersteld effect: 1. Onkruiddruk: De natuurontwikkeling zal naar verwachting weinig effect hebben op de onkruiddruk op de omgeving. Er zal meer moeras ontstaan en vanuit de agrarische graslanden zal door verschraling een kruidenrijker grasland worden ontwikkeld. Onkruiden die met name in een pionierssituatie van een open onbegroeide bodem profiteren zullen daarom in de Schil weinig kans krijgen. In de huidige situatie bestaat een groot deel van de Schil al uit ruig grasland, ruigte en open water. Na de inrichting zal een groot deel van het gebied moeras en water worden, waardoor deze soorten juist nog minder kansen krijgen. Overlast door bijvoorbeeld akkerdistel of jacobskruiskruid zal niet aan de orde zijn. Schade aan gewassen of grasland door overwaaiende zaden vanuit de Schil wordt niet verwacht. 2. Predatoren en effect op weidevogels: De reactie op de effecten op marterachtigen en weidevogels kan worden uitgebreid van marterachtigen naar predatoren. Qua marterachtigen gaat het hier om bunzing, hermelijn, boommarter. Steenmarter komt niet voor in dit gebied, wezel zal vrijwel geen weidevogels op het dieet hebben. Overigens is boommarter vooral gebonden aan een bosachtige omgeving en zal op weidevogelgebieden weinig invloed hebben. Vos is ook een soort die hierbij moet worden betrokken. Deze soorten komen voor in het gebied en de huidige natuurlijke inrichting van de Schil vormt reeds geschikt leefgebied. De natuurontwikkeling zal, vooral door de toename in oppervlakte natuurgebied voor meer leefgebied voor deze soorten zorgen, maar de toename van water en moeras zal de situatie voor een aantal soorten weer iets minder aantrekkelijk maken. Veel van deze soorten waren en zijn bedreigd. De provincie Noord-Holland heeft marterachtigen daarom onder bescherming van de wet natuurbescherming gebracht. Gebiedsgewijs worden deze soorten
--	--	---

		echter wel bestreden wanneer er veel predatie optreedt. Bijvoorbeeld in het Naardermeer wanneer een bedreiging voor de purperreigerkolonie optreedt. De oplossing ligt in gebiedsgerichte bestrijding wanneer teveel overlast wordt geconstateerd. De groep weidevogels is en blijft een belangrijk natuurdoel in Noord-Holland. Er vindt echter een achteruitgang van weidevogelaantallen plaats die voor een belangrijk deel zijn oorzaak vindt in het intensievere agrarische gebruik van gebieden en de omstandigheden die daarbij horen. Het natuurbeleid is erop gericht om in belangrijke gebieden de inspanningen voor deze soortengroep te vergroten (actieplan weidevogels). De Vechtstreek behoort niet tot de gebieden waar weidevogels prioriteit krijgen. 3. Ganzenvraat. Voor het Naardermeer en de Schil is het geen doel om meer broedende of foeragerende ganzen te krijgen. Wel heeft het Naardermeer een opvangfunctie voor ganzen (slaap en rustgebied). De huidige ruige graslanden en moerassen vormen geen geschikt foerageergebied. Een klein deel van de Schil (KOP, binnen de schil) is nog in agrarisch gebruik, waarop ganzen nu nog foerageren. In de toekomst zal dat niet meer kunnen door de verhoging van het peil en verandering van functie, maar de grootte is zeer beperkt ten opzichte van het overige graslandgebied. Het effect is daarom klein. Het risico op toename van ganzenvraat in de omgeving van het Naardermeer en de Schil zal daarom afhangen van een eventuele toename in geschiktheid als broedgebied als gevolg van de natuurontwikkeling. Momenteel broeden ca. 200 paar grauwe ganzen in het gebied. Het grasland dat wordt omgevormd naar soortenrijk vochtig hooiland zal geen aantrekkingskracht hebben als broed- of foerageergebied. De natuurontwikkeling zorgt voor een toename aan moeras en open water en een afname van ruigte. De kans op toename van geschikt broedgebied hier is wel aanwezig. Door water omgeven drogere stukken moeras kunnen voor ganzen goed broedgebied vormen. Hier zal tijdens het beheer op ingespeeld moeten worden. De toename van vraat door broedende grauwe ganzen vormt echter een erg beperkte bijdrage ten opzichte van de duizenden foeragerende overwinterende ganzen die sowieso op de eiwitrijke graslanden in de
--	--	---

		omgeving van het Naardermeer af komen. Deze hebben geen directe relatie met het Naardermeer. Omdat het effect van de natuurontwikkeling op de ganzenpopulatie zeer gering zal zijn, zal er logischerwijs geen sprake zijn van een verslechtering van de waterkwaliteit door uitwerpselen van ganzen. In het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken' is benoemd dat de provincie Noord-Holland meer maatregelen wil treffen om ganzen snel en doelgericht te verjagen. Eén van deze maatregelen is het verhogen van het eigen risico van grondgebruikers bij faunaschade door ganzen waarvoor een provinciale vrijstelling geldt van 5% naar 20%. Per 1 maart 2021 zal deze verhoging van het eigen risico doorgevoerd worden. De Faunabeheereenheid Noord-Holland geeft uitvoering aan een duurzaam beheer van populaties van in het wild levende dieren. In het vigerende Ganzenbeheerplan 2015-2020 zijn door de Faunabeheereenheid maatregelen opgenomen waarmee de risico's op schade aan verschillende belangen kunnen worden teruggebracht en een duurzame instandhouding van de ganzensoorten gewaarborgd blijft. De Faunabeheereenheid stelt een nieuw Ganzenbeheerplan op voor de periode 2021-2026.
	<i>Overige zoogdieren</i> Gevreesd wordt dat de peilverhoging nadelige gevolgen zal hebben voor soorten als Galloways, reeën, hazen en vossen. In het kader van het verbeteren van de biodiversiteit zullen de omstandigheden voor deze soorten juist verslechteren, zo wordt gesteld. Gewezen wordt op het voorkomen van de ziekte leverbot bij reeën.	Ten aanzien van Galloway-runderen kan worden opgemerkt dat dit de beste grote grazers voor vochtige omstandigheden zijn. Van verdrinking is nimmer sprake geweest. In het Inrichtingsplan is rekening gehouden met een nieuwe, grote droge plek in de Nieuwe Keverdijksepolder Noord. Daarnaast worden er nieuwe verbindingen voor de Galloway-runderen aangelegd. Het verslechteren van de omstandigheden voor deze dieren is niet aan de orde. Ook reeën gedijen goed in een waterrijke omgeving. Het zijn uitstekende zwemmers en het is niet voor niets dat er een relatief grote populatie reeën aanwezig is in het Naardermeer. Leverbot is een standaard voorkomende ziekte bij reeën uit moerasgebieden. Dat was vroeger zo, dat is nu zo en zal in de toekomst ook zo zijn. Er zijn geen aanvullende negatieve gevolgen te verwachten. Vossen komen voor zover bekend altijd al voor in het Naardermeer. Het is niet te verwachten dat de nieuwe omstandigheden zullen leiden tot een wijziging in het aantal vossen. Hazen komen alleen voor in de bosdelen van het Naardermeer, en in de vochtige hooilanden, kruiden- en faunarijk grasland en de dijk. In het

		moeras (waar het water wordt opgezet) ontbreken ze al omdat het te nat is. Konijnen zijn in het Naardermeer schaars en zitten nu ook al op de drogere delen (spoordijk, droge bossen). Dit zijn delen die niet onder water komen te staan. De plannen hebben geen negatieve gevolgen voor de haas.
	<i>Voorkomende soorten</i> Indiener van zienswijze nummer 27 geeft aan graag op de hoogte gebracht te willen worden van wat er nu allemaal aan soorten leeft in het gebied en hoe de peilverhoging daar invloed op zal hebben. Dat geldt ook voor de bomen in het gebied. De inzicht in de ervaringen en afwegingen bij andere gebieden, bijvoorbeeld Horstermeer, kunnen hierbij worden betrokken. Indiener van zienswijze nummer 19 stelt nog de vraag in hoeverre de vernatting van percelen naast het broedgebied van een oeverwaluwnkolonie aan de Overscheenseweg van invloed is op hun leefomgeving en de houdbaarheid van hun nestberg.	Een beschrijving van de in het gebied reeds voorkomende en gewenste (nieuwe) soorten is opgenomen in de onderzoeken die als bijlagen bij het PIP zijn opgenomen (Toets Wnb en Deelrapport natuur PIP Schil Naardermeer) en in de eerder genoemde rapporten (Quickscan flora en fauna Peilopzet Naardermeer (2019) en de Passende beoordeling, Peilopzet Naardermeer (2019)). In deze rapporten ligt de focus op de doelsoorten van Natura 2000. Kortheidshalve wordt verwezen naar deze rapporten voor de beschrijving van de verschillende soorten. Voor de opmerking over de invloed van de peilverhoging op bomen wordt verwezen naar de reactie op de zienswijzen genoemd onder het kopje 'Bomen i.r.t. CO2-uitstoot'. Ook kan worden verwezen naar de Omgevingsverordening, waarin de wezenlijke waarden van NNN zijn beschreven. Zie de reactie op de zienswijzen genoemd onder 'Plannen buiten de Schil'. Wat de oeverwaluwn betreft kan worden opgemerkt dat de grondberg aan de Overscheenseweg, waarin de kolonie volgens de indiener nestelt, buiten het plangebied van de Schil ligt. Gezien de particuliere eigendomssituatie van het perceel waar de oeverwaluwn broeden, kan de provincie het voortbestaan van de grondberg niet garanderen. Uiteraard is het van belang rekening te houden met de aanwezigheid van de oeverwaluwnkolonie. De natuurontwikkeling in de Schil is positief voor de oeverwaluwn, omdat de omzetting van de landbouwpercelen naar natuur een rijker insectenleven zal opleveren, waarmee het foerageergebied van de oeverwaluwn verbeterd wordt.
	<i>Trilveen</i> Indiener van zienswijze nummer 19 voegt nog toe te vrezen voor het verdwijnen van het trilveen door de vernatting van het Naardermeer, terwijl recentelijk juist is geïnvesteerd in het creëren van veen.	Dat het trilveen zou worden bedreigd door de peilverhoging is onjuist. Trilveen komt niet voor in de Schil, wel in het Naardermeer. In het Naardermeer worden juist beheermaatregelen uitgevoerd om het daar aanwezige trilveen in stand te houden. Dit is ook een verplichting uit het aanwijzingsbesluit N2000. Vernatting heeft geen negatieve invloed op het ontstaan van veen (Passende beoordeling, Peilopzet Naardermeer (W+B Raadgevende ingenieurs B.V., feb 2019)).

4	<i>Waterkwaliteit i.r.t. ecologie en landbouw</i> Indiener van zienswijze nummer 4 voegt aan de zienswijze van LTO toe dat er zorgen zijn over kwel met zouthoudend water. Dit is slecht voor de landbouw, slootwaterkwaliteit en natuur in de sloten.	Het waterschap monitort de waterkwaliteit, waaronder het zoutgehalte op enkele locaties in de Heintjesrak- en Broekerpolder. Het zoutgehalte in het hoger gelegen peilvak bij de faunapassage is hoger dan in de rest van de polder. Na metingen in het veld is gebleken dat dit hoge zoutgehalte zich voornamelijk concentreert in de wegsloot. Het waterschap bekijkt of de een tweede afvoeroute van dit peilvak in overleg met de eigenaar kan worden aangepast, zodat het water zo snel mogelijk richting het gemaal wordt afgevoerd en zich niet door de polder verspreid. Op basis van de huidige gemeten waarden, zijn er geen effecten op de landbouw te verwachten.
	<i>Stikstofgevoelige natuur</i> Ook wordt aangevoerd dat het creëren van stikstofgevoelige natuur een probleem gaat vormen voor (de ontwikkeling van) bedrijven. Indiener heeft zorgen over de bruikbaarheid van de percelen rond Keverdijk 14f.	Met de vaststelling van het PIP en het Watergebiedsplan wijzigt de begrenzing van het gebied dat is aangewezen als Natura 2000 en NNN niet. Ook in de huidige situatie is er stikstofgevoelige natuur aanwezig waar ontwikkelingen aan getoetst moeten worden. Dit is het geval in het Naardermeer binnen de kaden. In de Schil wordt nieuwe stikstofgevoelige natuur niet beoogd, maar het is niet uit te sluiten dat dergelijke natuur op de lange termijn (>30 jaar) kan ontstaan.
6	Kavelruil Indiener van zienswijze nummer 6 voegt aan de door LTO aangevoerde onderwerpen het volgende toe: Indiener van de zienswijze neemt deel aan het proces om te komen tot vrijwillige kavelruil waarbij gronden uit de eerste en de tweede Schil zijn betrokken. In het kader van deze ruil vraagt indiener de 'alternatieve afwatering NKP-Z' als definitief op te nemen in het Inrichtingsplan (bijlage 2 bij het PIP). De gronden zullen blijven beheerd en onderhouden worden als natuur.	De gewenste inrichting in het kader van de vrijwillige kavelruil is verder besproken met de indiener. Afgesproken is dat als de kaverruil doorgaat, de benodigde peilscheidingskade zal worden verplaatst naar de westkant van de sloot waar de stuw staat. Dit in afwijking van het op de ontwerptekening in het Inrichtingsplan Schil Naardermeer aangegeven 'Alternatief afwatering NKP-Z'. De verdere uitwerking wordt afgestemd met indiener bij het opstellen van het Definitief Ontwerp in de fase van voorbereiding van de uitvoering. Het PIP gaat over de bestemming van het perceel en hoeft daarom niet gewijzigd te worden.
	Archeologie Wat betreft de archeologische aanduiding op het beoogd perceel constateert indiener dat deze niet klopt. Gevraagd wordt dit te corrigeren.	In het archeologisch rapport (bijlage 2 bij de toelichting van het PIP) staat vermeld dat, op basis van een aanduiding van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, ten oosten van het plangebied mogelijk de resten van een kasteel zouden staan. Uit het onderzoek is echter gebleken dat het terrein zeer waarschijnlijk onterecht gewaardeerd is als terrein waar dit gebouw gestaan kan hebben. De locatie van het voormalige versterkte huis Ten Bosch ligt vermoedelijk ten zuidwesten van deze locatie, aan de Vecht ten westen van fort Uitermeer. Daarom is het beoogde perceel ook niet aangemerkt als archeologisch monument (AMK-terrein). De aanduiding op de advieskaart

		bij de locatie De Overhorn heeft te maken met de resten van andere historische bebouwing die hier gestaan heeft. Dit is onder ander af te leiden uit de Topografische Militaire Kaart uit 1850, andere historische kaarten en Archis-gegevens. Op het historische kaartmateriaal blijkt dat in dit deel van het plangebied bebouwing heeft gestaan. Deze bebouwing is ouder dan de huidige bebouwing. De aan te treffen resten bestaan derhalve uit voorlopers van de huidige bebouwing en kunnen bestaan uit de funderingen van hoofd- en bijgebouwen, mogelijk vanaf de periode Late Middeleeuwen. Ook kunnen sporen van historische inrichting van het gebied aangetroffen worden. Voor de volledigheid zal de archeologische toelichting van het PIP worden aangevuld met het historisch kaartmateriaal waarop de archeologische aanduidingen zijn gebaseerd.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden tot:</i> <i>- het wijzigen van het Provinciaal Inpassingsplan door in de toelichting in de paragraaf archeologie enkele verduidelijkende zinnen en kaartjes op te nemen.</i>	
13, 19	Belangenafweging Indiener genoemd onder 13, spreekt namens twee gebruikers van het gebied. Aangegeven wordt, als aanvulling op de door LTO naar voeren gebrachte onderwerpen, dat een behoorlijke belangenafweging ontbreekt tussen natuurdoelstellingen en belangen van voortzetting van agrarisch gebruik. Hier wordt aan toegevoegd dat het agrarisch gebruik zelfs een positief effect op de ecologische diversiteit heeft en aanwezig moet blijven. Tegenover het belang van de natuurdoelen staat het historisch verkavelingspatroon. Indiender onder nummer 19 stelt dat het middeleeuwse patroon van de Overscheensepolder verloren zal gaan. In het verlengde hiervan wordt de vraag gesteld of er aandacht is geweest voor de historie gezien de naam van de boerderij en verwijzend naar de Kievieten die er niet meer zijn.	Indiener mist een behoorlijke belangenafweging tussen de natuurdoelstellingen en de voortzetting van het agrarisch gebruik. Deze belangenafweging is uiteraard wel gemaakt in het kader van de totstandkoming van het PIP. Aan dit besluit ligt het grote algemene belang en de verantwoordelijkheden die de provincie heeft op het gebied van NNN realisatie en als gevolg van instandhouding en versterking van N2000 ten grondslag. Zie ook de reactie op de zienswijzen genoemd onder het kopje 'Agrarische bestemming'. De conclusie van de belangenafweging is dat bedrijfsmatige agrarische activiteiten in de Schil niet samengaan met de gewenste natuurdoelen (laagveen en rietmoeras). Dit is beschreven in het Natura 2000 Beheerplan Naardermeer. Ten behoeve van de natuur in de Schil als buffer is het relevant de agrarische belasting en stikstofdepositie terug te dringen. Ook is het voor het goed kunnen functioneren van de buffer nodig om alle percelen in de Schil rond het Naardermeer aaneengesloten in beheer te hebben. In paragraaf 2.4 van het Inpassingsplan is dit onder andere beschreven. Ten aanzien van het verkavelingspatroon kan worden gezegd dat het veranderen van het uiterlijk van het gebied een geaccepteerd gevolg van de natuurontwikkeling is. Het slotenpatroon blijft weliswaar in tact maar door

		de inrichting en beheer als natuurgebied zal het verkavelingspatroon minder zichtbaar worden (strakke lijnen vervagen). De verandering van weide naar natuurgebied heeft tot gevolg dat (nieuwe) soorten, behorend bij de natuurdoelen, zich ook zullen vestigen op de percelen die nu nog in agrarisch gebruik zijn. Het agrarisch gebied buiten de Schil zal geschikt blijven voor weidevogels, waaronder de Kievit.
	Gedifferentieerd peilbeheer? Het argument dat gedifferentieerd peilbeheer tot hoge kosten zal leiden wordt als niet overtuigend beoordeeld. Er is niet afgewogen of met eenvoudiger middelen het peil voor het agrarisch gebruik kan worden gehandhaafd. Verwezen wordt naar de situatie aan de Overscheenscheweg waar het peil op het huidig niveau wordt gehouden.	Zoals in het voorgaande beschreven vormt het aanwijzingsbesluit tot Natura 2000-gebied (23 mei 2013) de basis voor het inpassingsplan en het Watergebiedsplan. In dit aanwijzingsbesluit zijn de natuurdoelstellingen verwoord. Het gaat hierbij om het behoud en de uitbreiding van de oppervlaktes en de kwaliteit van de verschillende habitattypen. Er zijn maatregelen noodzakelijk voor herstel, behoud of verbetering van het systeem. Dit systeem moet robuust zijn om de maatregelen zo effectief mogelijk te laten zijn. Ook voor de eenheid in beheer is versnippering in het gebied ongewenst. Aankoop van inliggende terreinen maakt daarom deel uit van de maatregelen, zoals is beschreven in het Natura 2000 Beheerplan Naardermeer. Het terugdringen van de agrarische belasting en stikstofdepositie is een belangrijke voorwaarde voor de natuurontwikkeling in de Schil. Voor de vraag of de agrarische percelen in de Schil buiten de peilverhoging kunnen blijven, wordt korthedshalve verwezen naar de beantwoording van de zienswijze genoemd onder het kopje 'Samenhang agrarische percelen'.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
14	Samenhang agrarische percelen Indiener genoemd onder nummer 14 geeft als aanvulling op de onderwerpen uit de zienswijze van LTO aan dat met eventuele uitruil van agrarisch percelen een nadelige bedrijfssituatie voor het agrarisch bedrijf ontstaat. Nu liggen de percelen naast elkaar. Indiener vraagt of zijn veldkavel buiten het plangebied gehouden kan worden inclusief het bestaande waterpeil.	Indiener heeft twee veldkavels tegenover elkaar liggen waarvan 1 veldkavel is gelegen binnen het projectgebied met het voornemen deze te bestemmen en in te richten als natuur. Met indiener lopen gesprekken waarin de mogelijkheid wordt besproken en geboden om deze veldkavel te ruilen naar een locatie elders, buiten de grenzen van het plangebied. Optie hierin is dat indiener een zelfde oppervlak aan vervangende grond terugkrijgt, dicht bij zijn bedrijfslocatie. Alternatieven zijn zelfrealisatie van het gewenste natuurstype in combinatie met vervangende grond via uitruil of verkoop van de grond. De veldkavel van de indiener wordt gezien als onlosmakelijk onderdeel van de Schil om het Naardermeer en het gewenste natuurstype. Verder wordt

		verwezen naar de beantwoording op de zienswijzen genoemd onder het kopje 'Gedifferentieerd peilbeheer?'. <i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>
3	Waardering voor natuurontwikkeling De indiener van zienswijze nummer 3 maakt van de gelegenheid gebruik waardering uit te spreken over de plannen en de samenwerking tussen de provincie het waterschap en Natuurmonumenten om een goede toekomst te bieden voor de natuur van het oudste en iconische natuurmonument van Nederland.	Zowel de provincie als het waterschap zijn content met deze positieve reactie en nemen deze voor kennisgeving aan.
		<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>
Pro Rail (5)	Stabiliteit spoor ProRail stelt de vraag waarom in paragraaf 1.5 van het PIP de bestemming Railverkeersdoeleinden/spoorwegdoeleinden/rail-verkeer niet expliciet is benoemd. Naar mening van ProRail is de spoorweginfrastructuur ten onrechte geheel niet in beeld gebracht. Zowel in het PIP, het Watergebiedsplan als in het Inrichtingsplan. De functie van het spoor maakt deel uit van 'de omgeving'. Onderzocht moet worden of de voorgestelde maatregelen binnen het PIP invloed kunnen hebben op de stabiliteit van het spoor. Voorkomen moet worden dat de spoorwegveiligheid en de beschikbaarheid van de spoorweg in gevaar komt en het toekomstig gebruik (hogere frequentie, hogere treinsnelheden) van de spoorweg wordt belemmerd. De watergangen langs het spoor zijn van belang voor de stabiliteit van het spoor. Onduidelijk is of deze watergangen binnen het PIP vallen.	Er is bewust voor gekozen de gebiedsdelen waarop het Provinciaal inpassingsplan en het Watergebiedsplan geen betrekking heeft buiten het plangebied te laten. Dit is ook de reden dat het spoor, inclusief de berm sloten aan weerszijden, buiten het plan is gelaten. De sloten wijzigen niet en ook het waterpeil in de sloten zal gelijk blijven. Eventueel extra kweldruk die naar deze sloten stroomt wordt afgevoerd. De hydrologische situatie onder en rond het spoor wijzigt niet voor het gedeelte dat door de Schil loopt. Voor het gedeelte van het spoor dat door het Naardermeer loopt is de peilwijziging gering ten opzichte van de huidige situatie. Alleen in natte periodes kan het water 10 cm hoger komen dan in de huidige situatie. Dit is opgenomen in het Watergebiedsplan op de peilenkaart, kaartnummer 7. De spoorwegveiligheid en de beschikbaarheid van het spoor zijn niet in het geding. Dit maakt dat het niet noodzakelijk is de ligging van het spoor een expliciet onderdeel van de afweging te laten zijn en deel uit te laten maken van het inpassingsplan. Net als bij de woningen die buiten het PIP zijn gelaten, blijft ook ter plaatse van tracé van het spoor het huidige bestemmingsplan van kracht. Hierin is voor het spoor met de naastgelegen stroken de bestemming 'Verkeer – railverkeer' opgenomen.
		<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>
8	Percelen Kreugerlaan Indiener genoemd onder nummer 8 geeft aan op één van de bijeenkomsten gehoord te hebben dat ter plaatse van percelen aan Kreugerlaan niets zal veranderen in het waterpeil omdat hier apart bemalen wordt. Verzocht wordt dit schriftelijk te bevestigen.	Zoals is te zien op de peilenkaart nummer 7 van het Watergebiedsplan, waarop de toekomstige peilen staan, blijft het oppervlaktewaterpeil in het peilvak van de Kreugerlaan onveranderd, namelijk op NAP -2,00 m. In het kader van het Watergebiedsplan is een grondwaterstudie uitgevoerd naar de mogelijke effecten op de grondwaterstand. Hieruit komt naar voren dat er op de percelen binnen het peilvak aan de Kreugerlaan geen effecten te

		verwachten zijn. Omdat er bij berekeningen altijd aannames worden gedaan zal het waterschap op verschillende locaties rondom de Schil peilbuizen plaatsen om de grondwaterstanden te monitoren. In het peilvak Kreugerlaan staan al twee peilbuizen. Ook na uitvoering van de plannen zal het waterschap de grondwaterstanden hier in de gaten houden.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
Liander (10)	Ondergrondse 50 kV-leiding Liander verzoekt de twee 50 kV-kabelverbindingen en de bijbehorende beschermingszones van een dubbelbestemming te voorzien voor zover de gronden niet in eigendom van Liander zijn.	Naar aanleiding van de zienswijze van Liander is er contact geweest met de gemeente Hilversum. Dit vanwege het feit dat er geen wettelijke verplichting bestaat voor het opnemen van de 'lichtere' ondergrondse (hoogspannings)leidingen in bestemmings- en inpassingsplannen. Hoogspanningsverbindingen vanaf 110 kV worden wel planologisch geregeld (zie de zienswijze van TenneT). Gemeente gaf ook aan dat deze en andere ondergrondse leiding van deze omvang niet zijn bestemd binnen de gemeente. Als de gemeente naar aanleiding van de komst van de nieuwe Omgevingswet een Omgevingsplan op gaat stellen, dat de bestemmingsplannen zal vervangen, zal de afweging worden gemaakt hoe de ondergrondse infrastructuur daarin worden opgenomen. Om nu nog niet vooruit te lopen op de dan te maken keuzes, wordt in het PIP nog geen regeling voor de leiding opgenomen. Overigens is de leiding nu in voldoende mate beschermd. Voorafgaand aan werkzaamheden is de uitvoerder verplicht een Klic-melding te doen, waarmee de exacte ligging van alle kabels en leidingen in de ondergrond van het projectgebied bekend zijn.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
15, 25, 28, 34	Keverdijk Indiener genoemd onder nummer 15 geeft aan geen toegevoegde waarde te zien in het verhogen van het peil. Alle indieners genoemd in de eerste kolom geven aan dat de slechte toestand van de Keverdijk nog verder zal verslechteren na ophogen van het peil, zeker als het waterpeil in de bermsloot aan beide zijden niet gelijk is.	De verhoging van het peil dient het algemene belang van natuurontwikkeling (doelstellingen Natura 2000 en NNN-gebieden). Hierop is in voorgaande reacties al ingegaan. Het is begrijpelijk dat bewoners in en rond het gebied deze ontwikkelingen kritisch volgen en wellicht een andere mening zijn toegedaan. Het is echter vanaf het begin het uitgangspunt geweest het individueel belang van belanghebbenden niet uit het oog te verliezen en passende maatregelen te treffen waar nodig. Het waterpeil van de bermsloten aan weerszijden van de Keverdijk zal niet wijzigen. Dit is ook de reden dat deze weg buiten het plangebied van het PIP is gelaten. Omdat het peil in de bermsloten niet verandert zijn er ook geen effecten te verwachten op de stabiliteit van de weg. Het PIP en het

		Watergebiedsplan hebben geen effect op het huidig beheer en onderhoud van de weg. De gemeente Weesp is eigenaar en beheerder van de weg.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>	
16, 27, 19	Recreatiemogelijkheden en aankoopbeleid Natuurmonumenten Indieners van de zienswijzen genoemd onder de nummers 16 en 17 stellen dat het woongenot en recreatiemogelijkheden van bewoners van de Keverdijk zullen afnemen als gevolg van de plannen. Wat het aankopen van gronden betreft heeft indiener het gevoel dat Natuurmonumenten land op essentiële plekken aankoopt om vervolgens de blijvende gebruikers 'weg te drukken'. Het beleid van Natuurmonumenten lijkt er op gericht gebieden onleefbaar te maken of ineens de bestemming te wijzigen zodat de gronden hun bruikbaarheid verliezen. Indiener van zienswijze nummer 19 geeft aan bezorgd te zijn over een sterke toename van toeristen en recreanten in het gebied.	Bij de realisatie van de maatregelen die nodig zijn voor de peilverhoging wordt de recreatieve waarde van het gebied niet uit het oog verloren. Zo is het ook beschreven in paragraaf 3.3 van de toelichting op het PIP. Op langere termijn kunnen de natuurbelidsdoelen worden gehaald en zal de combinatie met andere functies, zoals recreatie, alleen kans van slagen hebben als de functies niet als tegenpolen worden bekeken maar als complementair aan elkaar. Het recreatief mede gebruik van het gebied zal als gevolg van de ingrepen dan ook niet hoeven te wijzigen en dat is ook niet het doel. De Schil zal vernatten ten behoeve van natuur. Het aantal wegen en paden wijzigt niet. De maatregelen zullen geen toename van recreatie genereren. In het gebied gaat de bestemming Natuur gelden. Net als nu het geval is, staat deze bestemming dagrecreatief medegebruik van het gebied toe. Planologisch is de recreatiefunctie vastgelegd. De overheid wijzigt de bestemming. Het aankoopbeleid van Natuurmonumenten volgt de status die provincie of gemeente aan een gebied geeft. Sinds 2013 is het gebied aangewezen als Natura 2000 gebied.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>	
4, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 30, 31, 34	Effecten buiten de Schil Indieners van zienswijzen genoemd onder de nummers uit de eerste kolom geven aan dat eerder gezegd is dat er geen peilverhoging buiten de Schil zal zijn en dat ook agrarische grond als zodanig zou kunnen blijven gebruikt. Uit de huidige plannen blijkt dit niet, volgens indieners van de zienswijzen. Wat gebeurt er als er negatieve effecten optreden. Wordt het plan dan aangepast? En wat gebeurt er als er schade optreedt? Wordt dit vergoed?	Uit de zienswijzen blijkt dat bewoners buiten de Schil zich zorgen maken over het waterpeil in de polder waarin zij wonen of gronden bezitten. Deze nota benoemt daarom nogmaals dat het wijzigen van bestemmingen en het waterpeil buiten het plangebied, dus buiten de schil, niet aan de orde is. De grondwateranalyse van het waterschap, die in het kader van het Watergebiedsplan is gemaakt, laat zien dat er geen negatieve effecten optreden op het agrarisch gebruik buiten de schil. Het waterschap gaat op verschillende locaties rondom de Schil peilbuizen plaatsen om de grondwaterstanden in de gaten te houden. Daarnaast zullen de waterpeilen in de Schil in kleine stapjes worden aangepast. Dit om de effecten op zowel de natuur in de schil, als de agrarische gronden en bebouwing buiten de Schil goed te volgen. Jaarlijks zullen de provincie het waterschap en Natuurmonumenten de monitoringsgegevens evalueren en hierover communiceren.

		Het uitgangspunt is, dat er geen schade ontstaat. Bij vermoeden van schade wil het waterschap de eigenaren ontzorgen. Zo zal het waterschap in overleg gaan met de betrokkenen en op basis van de beschikbare gegevens (bijvoorbeeld grondwaterstanden en oppervlaktewaterstanden) een eerste analyse uitvoeren en beoordelen of er een verband bestaat tussen de vermoede schade en de maatregelen. Mocht er onverhoopt schade zijn ontstaan die te relateren is aan de peilaanpassing dan kan een beroep worden gedaan op de nadeelcompensatieregeling van het waterschap (Hoofdstuk 4 van de Keur Waterschap AGV 2019). Op eventuele gevolgen van het PIP is de wettelijk voorgeschreven planschaderegeling van toepassing, zoals beschreven in paragraaf 7.4 van het PIP. Planschade kan bestaan uit waardevermindering van onroerende zaken of inkomensschade als gevolg van een planologisch besluit. De te doorlopen procedure is vastgelegd in artikel 6.1. in de Wet ruimtelijke ordening.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
4, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 27, 28, 29, 31, 24	Insecten De indieners van de zienswijzen genoemd onder de nummers uit de eerste kolom geven aan te vrezen voor een sterke toename van muggen en knutten met de overlast van dien, zoals risico's op ziektes. Een kinderopvang in de regio vreest extra overlast.	Bij vernatting van gebieden bestaat altijd de vrees dat er meer overlast zal komen van muggen en knutten. Deze gedachte is heel begrijpelijk, omdat moeras vaak wordt geassocieerd met muggen en knutten, die daar normaal in voorkomen. Overlast is echt iets anders en is het gevolg van specifieke omstandigheden. Daarom is de beschikbare informatie in een notitie gevat om uit te leggen hoe muggen en knutten leven en welke overlast er te verwachten is bij de aanleg van nattere natuur. Deze notitie is als bijlage 2 bij deze zienswijzennota opgenomen. <i>Muggen</i> Muggenrijke gebieden zijn in het algemeen vaak moerasrijke gebieden met wisselende waterstanden, geïsoleerd voedselrijk water en veel begroeiing in de omgeving. Overlast door muggen is het gevolg van enorme aantalsontwikkeling in korte tijd bij bijzondere omstandigheden. Drie elementen zijn daarbij van belang; het gebied waarin de mug zich kan ontwikkelen, de schuilplaatsen voor muggen in de omgeving en de afstand van het muggengebied tot de plek waar overlast wordt ervaren. Plotselinge overlast van muggen kan vaak worden toegeschreven aan het ontstaan van voedselrijke kleine tijdelijke poeltjes met wisselende

		waterstanden, waarin predatoren afwezig zijn en steekmuggen zich snel kunnen ontwikkelen, in een tijdsbestek van een aantal weken. Als deze poeltjes in verbinding staan met groter water is het risico veel beperkter vanwege predatie. De omgeving van dit leefgebied is daarbij van belang. In vochtige beschutting zoals bos of ruigte kunnen muggen zich makkelijk verplaatsen en schuilen, terwijl in open graslandgebied ze door de wind worden weggeblazen. Muggen vliegen geen grote afstanden, dat beperkt zich meestal tot minder dan 1 km. Dit is wel afhankelijk van de beschutting die aanwezig is. Tijdens de inrichting van de Schil Naardermeer wordt hiermee rekening gehouden, bijvoorbeeld door geïsoleerd ondiep water te voorkomen. Door de langzame stapjes waarin de peilen worden gewijzigd ontwikkelt het systeem mee en past zich aan. <i>Knutten</i> Ook voor de knutten concludeert de notitie dat het verhogen van het waterpeil in de Schil en het feit dat het gebied minder begraasd zal worden gunstig is. Er verdwijnt juist een deel van de drassige gronden die nu aanwezig is in dit gebied omdat er water op komt te staan. Naar verwachting zal de overlast van knutten daardoor op termijn minder zijn in vergelijking met nu. <i>Wat kan je zelf doen tegen overlast?</i> Uit onderzoek blijkt dat overlast van huissteekmuggen vooral ontstaat door direct nabij de woning aanwezige 'restwateren'. Hierbij moet u denken aan stilstaand water in bijvoorbeeld een regenton, waterbakken, een verstopte dakgoot, etc.. Met eenvoudige middelen en gedrag kunnen bewoners dit zelf aanpakken. Door ervoor te zorgen dat een regenton goed is afgesloten en er geen plasjes blijven staan in bakken en goten verkleint u het risico op overlast aanzienlijk. Grotere kans om ziek te worden? Via de site van het RIVM https://www.rivm.nl/muggen is de meest actuele informatie te vinden over muggen en overdraagbare ziekten.
	Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.	

18	MER Indiener stelt de vraag waarom geen M.E.R. is opgesteld. Door dit niet te doen ontstaat heel makkelijk de mogelijkheid om het gebied uit te breiden met meerdere habitatsoorten. Door een strenger regime van de Natura2000-gebieden raakt het bedrijf van indiener op slot.	Op grond van het Besluit m.e.r. hoeft geen MER te worden opgesteld maar bestaat wel een verplichting een m.e.r.-beoordelingsbesluit te nemen. Bij het besluit om het ontwerp-PIP vrij te geven voor de zienswijzenperiode hebben GS op basis van de aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling Schil Naardermeer geconcludeerd dat geen MER hoeft te worden opgesteld. Dit m.e.r.-beoordelingsbesluit heeft bij de stukken ter inzage gelegen. Hierin wordt geconcludeerd dat er gezien de te verwachten effecten geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zullen zijn. Nadere analyse in een MER is daarom niet noodzakelijk. Het PIP en het Watergebiedsplan beogen de Natura 2000 en NNN doelstellingen te verwezenlijken. De maatregelen zijn hierop gericht. Een en ander is beschreven in het het Natura 2000 Beheerplan Naardermeer en de bij het PIP behorende natuuronderzoeken.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
4, 16, 19, 24, 27, 29, 34	Communicatie Indieners zijn van mening dat de wijze van communicatie (tijdens de informatiebijeenkomsten) niet transparant is verlopen. De gegeven antwoorden door de instanties waren niet duidelijk. Indiener genoemd onder 19 is aanvullend van mening dat de publicatie in de Gooi- en Eemlander onvoldoende is geweest om aan de wettelijk verplichting tot publicatie te voldoen. Huis-aan-huisbladen worden in het buitengebied vaak niet bezorgd. Gevraagd wordt wanneer de publicatie conform artikel 1.3.1. Bro heeft plaatsgevonden. Ook de burgerparticipatie is onvoldoende en niet zorgvuldig genoeg geweest. Bewoners buiten de Schil hadden hier ook bij moeten worden betrokken. Tijdens een avond in maart 2019 werd alleen over verhoging van het peil van het Naardermeer gesproken. Er is toen gezegd dat er in november van dat jaar een vervolgbijeenkomst voor fase 2 zou komen. Dat werd september 2020, de aankondiging dat het PIP en het Watergebiedsplan ter inzage zouden liggen. Geadviseerd wordt deze stap over te doen en vooraf meer informatie te geven, zoals over het doel van het verhogen van het waterpeil. Dat is indiener nog steeds niet duidelijk.	Vanaf maart 2019 heeft communicatie met de omgeving plaatsgevonden over het Provinciaal Inpassingsplan en het Watergebiedsplan. In de inleiding van deze nota van beantwoording is beschreven uit welke onderdelen dit traject heeft bestaan. Korthedshalve wordt verwezen naar de inleiding. Daar kan nog aan worden toegevoegd dat vandaag de dag informatie van de overheid online is te vinden en dat huis-aan-huis-bladen digitaal beschikbaar zijn. Vanaf de bijeenkomst in het voorjaar van 2019 is gecommuniceerd over de peilverhoging van zowel het Naardermeer als de Schil. De precieze maximale peilen waren toen nog niet bekend. Gezien het uitgebeide tot standkomingsproces, beschikbaarheid van informatie en de voorafgaande besluitvorming in het kader van het Natura 2000 Beheerplan Naardermeer zijn wij van mening dat er in voldoende mate inzicht in de plannen is gegeven. In de zienswijze wordt gewezen op de kennisgeving conform artikel 1.3.1. Bro. Formeel is deze stap niet genomen, maar uit jurisprudentie komt naar voren dat deze wijze van kennisgeving geen onderdeel van de bestemmingsplanprocedure is, zodat het ontbreken van deze formele kennisgeving geen gevolgen heeft voor de rechtmatigheid van deze procedure en van het PIP. Het doel van de kennisgeving zoals in artikel

	Indiener genoemd onder nummer 19 plaatst vraagtekens bij de zorgvuldigheid van het proces omdat de buurman van indiener, en diens erfgenamen, niet direct zou zijn geïnformeerd over de plannen.	1.3.1. Bro is om vroegtijdig aan te kondigen dat planvorming in voorbereiding is. In het project Schil Naardermeer is hier anderszins invulling aangegeven, zoals in het voorgaande beschreven. Tot slot kan worden opgemerkt dat, anders dan door indiener is gesteld, met (de erven van) de buurman van indiener genoemd onder 19 is en wordt gesproken.
	Betrokkenheid gemeenten en andere instanties Indiener van zienswijze nummer 27 voegt hier nog vragen aan toe over de communicatie naar de gemeenten waarin het gebied ligt, de belangen van Prorail, de betrokkenheid bevoegd gezag m.b.t. natuur (beleid en beheer) en de relatie met nieuwbouwprojecten in de omgeving. Dit vanwege stikstof- en CO2-uitstoot door moeras, zo stelt indiener van de zienswijze.	Indiener stelt de begrijpelijke en zeer relevante vraag of het voorbereidingsproces van het PIP en het Watergebiedsplan zorgvuldig is verlopen en of voor de ontwikkeling van het gebied de relevante (overheids)instanties zijn betrokken. Dit is het geval. In paragraaf 7.2 van de toelichting op het PIP is dit beschreven. Ook in de inleiding van deze zienswijzennota is nogmaals het totstandkomingsproces geschetst. Hierin is te lezen dat een en ander wettelijk is voorgeschreven. Wat de nieuwbouwprojecten in relatie tot de natuurontwikkeling betreft wordt korthedshalve verwezen naar de reactie op zienswijze genoemd onder het subkopje 'Stikstofgevoelige natuur', eerder in deze nota van beantwoording.
	Verzoek informatie Indiener van zienswijze nummer 34 vraagt om alsnog goed voorgelicht te worden over de plannen en de effecten en stelt de vraag welke percelen worden omgezet van agrarisch naar natuur.	Op het onderwerp communicatie en de beschikbaarheid van informatie wordt ingegaan in de inleiding van deze nota en bij de beantwoording enkele pagina's terug, onder het kopje 'communicatie'. Ook voorafgaand aan de uitvoering van werkzaamheden en over de evaluatie-momenten naar aanleiding van het ophogen van het peil door het waterschap zal gecommuniceerd blijven worden. Een overzicht van de agrarische percelen die een natuurbestemming krijgen is onder andere opgenomen in figuur 6 en in paragraaf 7.1 in de toelichting bij het PIP.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
4, 11, 15, 16, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 28, 31, 32, 33, 34	Schadevergoeding Indiener genoemd onder de nummers uit de eerste kolom vrezen schade en extra kosten door onder andere: - schade aan huizen en agrarisch grond en dieren/vee; - vocht in woningen - toename onkruid en verdelgen daarvan. De vraag is of de schade te verhalen is bij provincie of Natuurmonumenten.	In voorgaande beantwoording is vanuit verschillende invalshoeken ingegaan op het aspect schade. Korthedshalve wordt voor dit onderdeel van de zienswijzen verwezen naar de behandeling van de zienswijzen onder de kopjes 'Effect peilverhoging', 'Fauna i.r.t. peilverhoging' en 'Effecten buiten de Schil'. Ook is hier aangegeven dat schades niet worden verwacht, maar als er onverhoopt toch schade wordt geconstateerd die te relateren is aan de peilverhoging, het waterschap hiervoor een nadeelcompensatieregeling hanteert (Hoofdstuk 4 van de Keur Waterschap AGV 2019).

		Op eventuele nadelige gevolgen van het PIP is de wettelijk voorgeschreven planschaderegeling van toepassing, zoals beschreven in paragraaf 7.4 van de toelichting van het PIP. Planschade kan bestaan uit waardevermindering van onroerende zaken of inkomensschade als gevolg van een planologisch besluit. De te doorlopen procedure is vastgelegd in artikel 6.1. van de Wet ruimtelijke ordening. Voor de beantwoording op vermeende schade door toename van onkruid wordt korthedshalve verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen onder het kopje 'Fauna i.r.t. de peilverhoging'.
	Veiligheid gasleiding Indiener van bezwaar nummer 34 voegt hier de vraag aan toe of de veiligheid van de door de Schil lopende gasleiding kan worden gegarandeerd.	In het kader van het vooroverleg op grond van artikel 3.1.1. Bro is het concept-ontwerp van het Provinciaal inpassingsplan aan een aantal overheden en instanties toegezonden, waaronder de Gasunie. De Gasunie heeft beoordeeld of de belangen van het gastransport en de veiligheid van de leiding voldoende is geborgd in het PIP. Het voorstel van de Gasunie om de regels ter bescherming nog specifieker te maken is overgenomen in het Ontwerp-PIP. Door deze stap van vooroverleg met de Gasunie tijdens het totstandkomingsproces van het PIP zijn de belangen van het gastransport en de veiligheid voor de omgeving in voldoende mate geborgd.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
25	Nut en noodzaak Indiener onder nummer 25 stelt naast voorgaande opmerkingen nog de vraag wat de nut en noodzaak is van de peilverhoging in relatie tot de kosten.	Zoals in het voorgaande (en in de documenten) beschreven, is het PIP en het Watergebiedsplan de uitwerking van het feit dat het Naardermeer en de Schil als Natura-2000 en NNN-gebied zijn aangewezen. De doelstellingen die voor dit gebied zijn bepaald, worden uitgevoerd met behulp van deze planologische regeling (PIP) en het nemen van een peilbesluit op basis van het Watergebiedsplan. Voor deze ontwikkelingen zijn inderdaad behoorlijke investeringen nodig. Deze zijn ingecalculeerd en de benodigde middelen zijn beschikbaar. Het feit dat het Naardermeer en de Schil deel uitmaken van N2000 en NNN geeft aan dat het gebied (inter)nationaal van groot belang is. Dit rechtvaardigt de inspanningen om de natuurdoelen te verwezenlijken.
	Perceel tegenover Keverdijk 10 Ook wordt de vraag gesteld wat er met de aangekochte gronden tegenover Keverdijk 10 gebeurt, de aanliggende erven mogen niet moerassig worden.	De gronden tegenover Keverdijk 10 betreffen de percelen kadastraal bekend Weesp G 407 en Weesp G 373, samen groot 6.900 m2. De gronden zijn in eigendom bij de provincie en gelegen binnen het plangebied PIP maar buiten het plangebied van het Watergebiedsplan. Deze percelen krijgen in het PIP de bestemming natuur, maar het waterpeil verandert niet. De percelen houden het huidige vaste peil, net als de twee naastgelegen

		particuliere erven. De gronden worden als onderdeel van het Inrichtingsplan Schil Naardermeer ingericht en beheerd als natuur.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>	
27, 29	Peilwijziging i.r.t. particulier perceel Indiener genoemd onder nummer 27 geeft aan dat bij de aankoop van het perceel in mei 2020 niets van verhogen waterpeil bekend was. Wel was bekend dat het waterpeil in droge periodes met 2 cm zou stijgen. Indiener is tegen verdere stijging van het peil. Indiener onder nummer 29 stelt naast voorgaande opmerkingen dat de voorgestelde peilwijziging niet ter visie heeft gelegen. Dit is in formele zin onjuist wordt gesteld.	In mei 2020 is door de provincie en het waterschap informatie verstrekt in relatie tot de voorgenomen aankoop van het perceel van indieners. Hierbij is verteld dat er in het peilvak waarin het eigendom van indieners ligt, geen wijziging van het peil plaatsvindt. De plannen met de Schil en het verhoging van het waterpeil zijn toen expliciet benoemd. Ook zijn er tips gegeven om mogelijke vochtproblematiek van het pand te beoordelen vanwege de ligging in gebied met hoge grondwaterstanden en dit mee te nemen bij afweging om wel of niet aan te kopen. De bewering dat het peilbesluit niet ter inzage heeft gelegen is onjuist. De tekst van het peilbesluit is te vinden in het Watergebiedsplan en de bijbehorende kaarten in de kaartenbijlage. In de kennisgeving wordt dit beschreven.
	Verwijzing naar verzonden mail In de zienswijzen wordt verwezen naar een op 15 november 2020 verstuurd mail.	Op de gestelde vragen in de mail van 15 november 2020 wordt in de reactie in de bijlage bij deze zienswijzennota ingegaan. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>	
28	Bomen i.r.t. CO2-uitstoot Indiener genoemd onder nummer 28 stelt naast voorgaande opmerkingen dat het verhogen van het peil tot gevolg zal hebben dat bomen afsterven. Omdat veen een hoge CO2 uitstoot heeft zouden de bomen juist moeten worden gespaard.	Indiener doelt gezien de vraag over peilverhoging op bestaande bomen rond het Naardermeer die binnen de kade staan en in de in te richten Schil rond het Naardermeer. In het in te richten gebied tussen de kade van het Naardermeer en de Keverdijk staan geen bomen. Binnen de kade is het bestaande oppervlaktewaterpeil al veel hoger en de voorgenomen flexibele peilstijging gering (maximaal 10 cm). De daar aanwezige bomen krijgen geen grote peilstijging te verwerken waardoor er naar verwachting ook geen bomensterfte zal plaatsvinden. Een hoger waterpeil zorgt overigens voor een kleinere kans op veenverbranding(oxidatie) waardoor de CO2 uitstoot juist vermindert.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>	
32	Belang van landbouw Indiener genoemd onder nummer 32 stelt naast opmerkingen ten aanzien van mogelijke schade dat in het voorgaande is behandeld, dat de landbouw in algemene zin onvoldoende heeft meegewogen in de planvorming.	In de beantwoording van de zienswijzen genoemd onder het kopje 'Belangenafweging' wordt ingegaan op de belangafweging die aan de (voorgaande) besluiten ten grondslag heeft gelegen. Hierin is ook het huidige gebruik van de percelen begroten. Korthedshalve wordt verwezen naar deze reactie, eerder in deze nota van beantwoording.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>	

33	Opkopen alle percelen met opstallen Indiener genoemd onder nummer 33 geeft aan het niet eens te zijn met de plannen. Elke vorm van verhoging van het waterpeil zal tot problemen leiden. Indiener doet de suggestie om alle woningen/bedrijven op te kopen als de plannen doorgang zouden moeten vinden.	Het Inrichtingsplan en Watergebiedsplan hebben betrekking op het gebied binnen de Schil dat de functie natuur heeft of krijgt. De maatregelen zijn er dan ook op gericht om deze functie te faciliteren. In voorgaande reacties is hier op ingegaan. Daarnaast kan de landbouw in de omgeving (buiten de Schil) gecontinueerd blijven, omdat het peil hier niet wijzigt en de berekende effecten minimaal zijn. Beide functies kunnen goed naast elkaar blijven bestaan. Voor aankoop van woningen en bedrijven bestaat op basis van de huidige plannen geen aanleiding. Het uitgangspunt is de verhoging van het waterpeil binnen de Schil dusdanig uit te voeren dat er geen schade aan andere functies en bebouwing optreedt.
<i>Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan of het Watergebiedsplan.</i>		
Tennet (35)	Veiligheid Tennet wijst op de twee 150 kV hoogspanningsleidingen in het gebied en verzoekt in het plan rekening te houden met de veiligheid van personen en goederen, de aan te houden veiligheidsafstanden, de bereikbaarheid van de hoogspanningsverbinding, de leveringszekerheid en de benodigde ruimte voor het uitvoeren van onderhouds- en herstelwerkzaamheden.	Vanwege de veiligheid en het belang van het goed kunnen functioneren van de leidingen zijn deze in het Provinciaal inpassingsplan van een specifieke dubbelbestemming voorzien. Ook de belemmerende strook aan weerszijden van de leiding en de masten vallen hierbinnen. Het doel van de dubbelbestemming is om ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van de hoogspanningsleidingen en de masten altijd te toetsen aan de voorwaarden in de dubbelbestemming, zodat strijdige ontwikkelingen worden voorkomen.
	Belemmerende strook Ten aanzien van de belemmerende strook luidt het verzoek om deze te corrigeren tot een breedte van 56 meter in plaats van de nu opgenomen 50 meter. Digitale bestanden zijn op verzoek door Tennet aan te leveren. De ondergrondse leiding is niet in het PIP opgenomen. Verzocht wordt deze ook van een dubbelbestemming en bijbehorende regeling te voorzien om de belangen van Tennet voldoende te borgen. Ook wordt verzocht, voor zover van toepassing, om in de regels op te nemen dat voor onderhoudswerkzaamheden niet herhaaldelijk een ecologische (voor)toets noodzakelijk is.	Naar aanleiding van de opmerking van Tennet ten aanzien van de begrenzing van de belemmerende strook en de exacte ligging van de leidingen zijn deze nu op de verbeelding (plankaart) gecorrigeerd aan de hand van de aangeleverde digitale situatie. Ook de ondergrondse leiding is nu opgenomen. Het Watergebiedsplan behoeft geen wijziging als gevolg van deze zienswijze. Aan de dubbelbestemming van de ondergrondse hoogspanningsleiding is een zogeheten 'Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde of werkzaamheden' opgenomen. Hierin is een limitatief overzicht opgenomen met werkzaamheden die vergunningplichtig zijn. Het normale onderhoud en beheer zijn hiervan uitgezonderd. Dat betekent dat het normale beheer en onderhoud niet vergunningplichtig zijn. Daarnaast is een ecologische toets in beginsel aan de orde indien effecten op natuurwaarden niet uitgesloten zijn. Het bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming hanteert voor het uitvoeren van normaal beheer en onderhoud echter de lijn dat hiervoor geen vergunningplicht geldt.

		Ook het normaal onderhoud aan de masten en leidingen van de bovengrondse hoogspanningsleiding is niet omgevingsvergunningplichtig. Hiervoor hoeft geen omgevingsvergunning te worden aangevraagd en op grond van het bovenstaande is een ecologische toets ook in dit kader niet aan de orde. Dit neemt niet weg dat op grond van de Wet natuurbescherming de zorgplicht te allen tijde geldt. Deze open norm gaat uit van de eigen verantwoordelijkheid van eenieder voor een zorgvuldige omgang met natuurwaarden in algemene zin (soorten en gebieden) en specifiek de waarden in Natura 2000-gebieden.
	Stabiliteit masten Tennet geeft aan dat de peilaanpassing geen negatief effect mag hebben op de fundering en stabiliteit van de masten. Hier moet onderzoek naar worden gedaan. Ook moeten de masten bereikbaar blijven voor onderhoudswerkzaamheden.	Wat de peilstijging in relatie tot de hoogspanningsmasten betreft is het Inrichtingsplan Schil Naardermeer helder. Met de beoogde peilaanpassingen en de beoogde inrichtingsmaatregelen is hierin rekening gehouden met de voorwaarden vanuit Tennet op het gebied van de bereikbaarheid, de beheerbaarheid en de stabiliteit van de masten. Hierover is ten tijde van het opstellen van het Inrichtingsplan nadere informatie verkregen vanuit Tennet. In paragraaf 3.6 van het Inrichtingsplan is de huidige situatie beschreven in relatie tot deze gestelde voorwaarden en mogelijkheden. In paragraaf 4.2 worden de inrichtingsmaatregelen per deelgebied beschreven waarin rekening wordt gehouden met de gestelde voorwaarden vanuit Tennet. Per mastvoet binnen het projectgebied zijn de volgende maatregelen benoemd: • Mast 29 en 30 bevinden zich in een bestaand peilgebied met flexibel peil max. NAP-0,90 m en min. NAP-1,10 m. Dit is een gegeven vanuit het peilbesluit uit 2007. In onderliggend Inrichtingsplan is geen verdere peilverhoging van dit peilgebied aan de orde. Wel zijn herstelmaatregelen m.b.t. het toegangspad en het droge werkgebied rondom de masten onderdeel van het Inrichtingsplan. • Mast 28 bevindt zich in het te handhaven onderbemaalingspeilgebied met een toekomstig vast peil van NAP-1,30 m. Het peil wordt hier ten opzichte van de bestaande situatie met 50 cm opgehoogd. Met die situatie blijft echter wel voldaan worden aan de gestelde voorwaarden, zie figuur 3.6.6 uit het Inrichtingsplan.

		• Voor masten 25, 26 en 27 worden aparte peilgebieden gecreëerd met een flexibel peil max. NAP-1,30 m en min NAP-1,50 m. Daarnaast zijn herstelmaatregelen m.b.t. toegangspaden en werkruimte rondom de masten voorzien in het Inrichtingsplan. • Mast 24 wordt geïsoleerd door een peilscheiding te realiseren en deze te koppelen aan het peilgebied langs de spoorlijn met vast peil van NAP-1,70 m. Daarnaast zijn herstelmaatregelen m.b.t. het toegangspad en het droge werkgebied rondom de mast voorzien. • Mast 23 wordt geïsoleerd door een peilscheiding te realiseren en deze te koppelen aan het peilgebied langs de spoorlijn met vast peil van NAP-1,70 m. Daarnaast zijn herstelmaatregelen m.b.t. het toegangspad en het droge werkgebied rondom de mast voorzien. Bovengenoemde peilgebieden zijn als zodanig opgenomen in het Inrichtingsplan. In het Watergebiedsplan zal de begrenzing van het peilgebied ter plaatse van de masten 23 en 24 worden gewijzigd zodat deze masten binnen peilgebieden 3110-11 en -12 vallen. In de verdere uitwerking van het Inrichtingsplan naar een Definitief Ontwerp zal de uitwerking van bovengenoemde maatregelen m.b.t. de hoogspanningsmasten worden afgestemd met Tennet.
	<i>Bovenstaande overwegingen leiden tot:</i> – <i>het wijzigen van het Provinciaal inpassingsplan door:</i> • <i>de belemmerende strook op de verbeelding te wijzigen in 28 meter aan weerszijden van de bovengrondse hoogspanningsleiding;</i> • <i>de dubbelbestemming te voorzien van de naam Leiding – Hoogspanningsverbinding;</i> • <i>ter plaatse van de ondergrondse hoogspanningsleiding op de verbeelding een belemmerende strook van 10,5 meter op te nemen en in de regels voor de ondergrondse leiding de dubbelbestemming Leiding – Hoogspanning op te nemen;</i> – <i>het wijzigen van het Watergebiedsplan door de peilgebieden 3110-11 en -12 te wijzigen zodat mast 23 en 24 er binnen vallen en een vast peil krijgen van NAP-1,70m.</i>	

5. Samenvatting van de wijzigingen als gevolg van de zienswijzen

De zienswijzen hebben in een aantal gevallen tot wijzigingen aan het PIP en het Watergebiedsplan geleid. Onderstaand een opsomming met korte beschrijving van de wijzigingen:

Inpassingsplan

- In de archeologische paragraaf in de toelichting van het PIP wordt de tekst aangevuld met enkele kaartjes. Zo wordt duidelijker gemaakt hoe tot de aanwijzing van de archeologische aanduiding is gekomen. Het gaat enkel om een verduidelijking. Inhoudelijk wijzigt de aanduiding niet;
- Op de verbeelding (plankaart) van het PIP wijzigt de belemmerende strook op de verbeelding naar een strook van 28 meter aan weerszijden van de bovengrondse 150 kV hoogspanningsleiding. Dit was 25 meter aan weerszijden. De dubbelbestemming heet nu Leiding – Hoogspanningsverbinding;
- In het PIP wordt de ondergrondse 150 kV hoogspanningsleiding van een dubbelbestemming voorzien met de naam Leiding – Hoogspanning. De belemmerende strook is in totaal 10,5 meter. Ook de regels worden hiermee aangevuld.

Watergebiedsplan

- In het Watergebiedsplan wordt opgenomen dat de masten 23 en 24 van de bovengrondse hoogspanningsverbinding binnen het peilgebied van het spoor komen te vallen (peilgebied 3110-12). De masten krijgen daarmee een vast peil van NAP-1,70m;
- Ter verduidelijking worden de praktijkpeilen van het Voormeer in het Watergebiedsplan (kaart 4) weergegeven.

6. Ambtshalve wijzigingen

Sinds de ontwerpversie van het inpassingsplan en het Watergebiedsplan met bijbehorende bijlagen zijn vervaardigd, is gebleken dat de documenten op enkele punten nog verduidelijkt konden worden met de beschikbare informatie. Dit betreft geen inhoudelijke wijziging en geen wijzigingen die voortvloeien uit de zienswijzen, zoals in het vorige hoofdstuk beschreven. Gesproken wordt daarom van ambtshalve wijzigingen. Onderstaand een beknopt overzicht van de ambtshalve wijzigingen die in de vaststellingsversie van het Provinciaal Inpassingsplan Schil Naardermeer en het Watergebiedsplan Naardermeer en omliggende Schil zijn opgenomen.

Inpassingsplan

- In de bijlagen bij het PIP, het Inrichtingsplan en bijbehorende bijlagen, stond het verwijderen van kunstwerk KST00964 (stuw) in Naardermeer-Oost niet op de kaart. De maatregel staat wel beschreven in het Inrichtingsplan en was daarmee wel geborgd in het plan. De volgende documenten zijn nu hersteld als gevolg van het op kaart toevoegen van het verwijderen van KST00964:
 - Inrichtingsplan: rechterafbeelding van Figuur 4.2.3.2 is gewijzigd;
 - Bijlage A2 Inrichtingstekeningen: 'BF9516-101_SO-101_3 Overzichtstekening Inrichtingsplan' vervangt 'BF9516-101_SO-101_2 Overzichtstekening Inrichtingsplan';
 - Bijlage A2 Inrichtingstekeningen: 'BF9516-101_SO-104_3 NMO ontwerp' vervangt 'BF9516-101_SO-104_2 NMO ontwerp';
 - Bijlage A4 Kunstwerken: '191029 - Kunstwerken te verwijderen' vervangt '190926 - Kunstwerken te verwijderen'.

Watergebiedsplan

- Voor de volledigheid worden in paragraaf 5.4 van het Watergebiedsplan de kaartjes van de Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand en de Gemiddelde Voorjaars Grondwaterstand opgenomen;
- Tabel 5.2 is verduidelijkt. Peilgebieden die in het nieuwe peilbesluit gesplitst of samengevoegd zijn, zijn nu duidelijker terug te vinden in de tabel. Op de diverse kaarten stonden deze betreffende gebied al goed weergegeven.
- In bijlage 8.1, bij duiker A, is toegevoegd dat om afkalving te voorkomen de sloot waar de duiker in uitmondt waar nodig tot 3 meter wordt verbreed en 5 meter beschoeiing wordt geplaatst in de bocht langs de Meerkade. Bij stuw B1 en B2 zijn de overstortbreedte en stuwhoogte toegevoegd;
- In bijlage 8.2 zijn enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd.

Bijlage 1 [WEL GEANONIMISEERD] Tabel nummering indieners zienswijzen

Nr.	Organisatie indiener zienswijze	Adres	Zienswijze voor PIP Schil Naardermeer en/of Watergebiedsplan	Inhoud zienswijze	Belang van indiener zienswijze
1.	LTO Noord	Postbus 240, 8000 AE Zwolle	Bestemming en fauna: PNH Hydrologie; AGV	PIP: bestemming agrarisch; hydrologisch effecten en fauna effecten	Belangenbehartiger agrarische sector
2.	Bewoners aan de Melkmeent		Idem LTO onder 2	Idem LTO Noord	Agrarisch bedrijf met bedrijf en gronden buiten de Schil
3.	Bewoners aan het Voormeer in Naarden			Positief over de plannen	Omwonende buiten de Schil
4.	Bewoners aan de Keverdijk		Idem LTO onder 2	Kopie brief LTO Noord	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil in de Keverdijkse polder
5.	ProRail	Postbus 2038, 3500 GA Utrecht	Bestemming: PNH Stabiliteit: AGV?	Benoemen bestemming Railverkeer; Verzoek stabiliteitsonderzoek, mede nav reactie op vooroverleg	
6.	Bewonder aan de 's- Gravelandseweg		Inrichting en fauna; PNH Hydrologie: AGV	Uitvoering alternatieve inrichting ivm kavelruil; faunaeffecten en hydrologische effecten	Particulier met gronden buiten de Schil
7.	Bewoner aan de Noordpolderkade in Muiden		Idem LTO onder 2	Idem als LTO Noord	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil in de Noordpolder.
8.	Bewoner aan de Kreugerlaan		AGV	Bevestiging vast peilgebied kreugerlaan	Particuliere bewoner met erf en gebouwen binnen de Schil
9.	Bewoner aan de Dammerweg		Fauna; PNH Hydrologie: AGV	Hydrologisch effecten en fauna effecten (mn ganzen)	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil in de Heintjesrak- en Broekerpolder

10.	Liander	Postbus 50, 6920 AB Duiven	PNH	Dubbelbestemming opnemen langs kabel	Leiding beheerder in het plangebied
11.	Een bewoner aan de Gooilandseweg		Fauna; PNH Hydrologie: AGV	Hydrologie en fauna (ganzen)	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil in de Heintjesrak- en Broekerpolder
12.	Bewoner aan de Lange Muiderweg		Hydrologisch: AGV Fauna: PNH	Hydrologisch een fauna, zie LTO brief	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil in de Keverdijkse polder
13.	Adviseur van eigenaar percelen		PNH	Namens particulier: voortgezet gebruik agrarisch niet mogelijk	Namens particuliere bewoner met erf, gebouwen en grond binnen de Schil
14.	Bewoner aan de Meerkade te Muiderberg		Bestemming: PNH in combi met de onteigeningslijn AGV: Hydrologisch	Wijziging bestemming veldkavel binnen schil; hydrologische effecten en peil rond pachtboerderij	Agrariër met bedrijf en gronden (deels) binnen de Schil
15.	Bewoner aan de Keverdijk		PNH	Doelen project	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
16.	Bewoner aan de 's-Gravelandseweg		Hydrologisch: AGV	Hydrologisch en div ov zaken	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
17.	Bewoner aan De Kor te Muiderberg		Googpolder: PNH Hydrologisch: AGV	Hydrologisch en vragen over toekomstige inrichting buiten de schil	Particuliere grondeigenaar met grond buiten de Schil
18.	Bewoners / ondernemers aan de Kanaaldijk		MER; PNH Hydrologisch: AGV	MER, hydrologisch en fauna (muggen)	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil in de Aetsveldse polder
19.	Bewoners aan de Overscheenseweg		PNH en AGV	Div bezwaren, ook benoemd in het dig spreekuur	Particuliere bewoner met erf en gebouwen binnen de Schil
20.	Bewoners aan de Keverdijk		Doel project: PNH Hydrologisch: AGV	Doel project, hydrologische effecten, fauna (muggen)	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
21.	Bewoners aan de Meerkade te Muiderberg		AGV	Hydrologische en fauna (muggen)	Particuliere bewoner met erf en gebouwen binnen de Schil

22.	Bewoners aan de Keverdijk		AGV	Hydrologisch en fauna (muggen)	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
23.	Bewoners aan de Keverdijk		AGV	Hydrologische effecten buiten schil	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
24.	Bewoners aan de Keverdijk		PNH	Effecten en plannen op Googpolder	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
25.	Bewoners aan de Keverdijk		Doel: PNH Hydrologisch: AGV	Doel project; hydrologische effecten	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
26.	Bewoners / ondernemers aan de Langemuiderweg		Zie LTO onder 2	Te laat: Zie LTO brief	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil
27.	Bewoners aan de Keverdijk		PNH en AGV	Algehele zorgen; Hydrologisch; mailer breed	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
28.	Bewoners aan de Keverdijk		Doel: PNH Hydrologisch: AGV	Doel project; hydrologische effecten; fauna (muggen)	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
29.	Bewoners aan de Keverdijk		Googpolder: PNH Hydrologisch: AGV	Hydrologische effecten en plannen Googpolder	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
30.	Bewoners aan de Keverdijk		AGV	Hydrologische effecten	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
31.	Bewoners aan de Meerkade te Muiderberg		AGV	Hydrologische effecten	Particuliere bewoner met erf en gebouwen binnen de Schil
32.	Bewoners aan de Amsterdamsetraatweg te Naarden		PNH	Landbouw onvoldoende meegewogen in de plannen	Agrariër met bedrijf en gronden buiten de Schil
33.	Bewoners aan de Keverdijk		PNH AGV: hydrologisch	Doel project en plannen Googpolder; hydrologische effecten	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
34.	Bewoners aan de Keverdijk		PNH en AGV	Stelt enkel vragen , geen directe zienswijze oa over evt hydrologische effecten	Particuliere bewoner met erf en gebouwen buiten de Schil
35.	TenneT	Postbus 718, 6800 AS Arnhem	PNH en AGV	Afstemming werken; aanvullend onderzoek? Dubbelbestemming aanvullen en toevoegen.	

Bijlage 2

Deze Notitie is opgesteld door Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, Natuurmonumenten en Provincie Noord-Holland (maart 2021)

Muggen en knutten in de Schil Naardermeer

Bij vernatting van gebieden bestaat altijd de vrees dat er meer overlast zal komen van muggen en knutten. Die gedachte is logisch, omdat moeras vaak wordt geassocieerd met muggen. Dat er per definitie meer overlast zal zijn als er een gebied natter wordt is echter veel te kort door de bocht. Om goed uit te leggen hoe muggen en knutten leven en welke overlast je kan verwachten bij aanleg van natte(re) natuur wordt hieronder in gegaan op beide soortgroepen.

Vooraf is het belangrijk om te beseffen dat in en rond het Naardermeer altijd al muggen en knutten leefden, het gebied bestaat tenslotte al meer dan 100 jaar als beschermd moerasnatuurgebied. Muggen en knutten zijn een essentieel onderdeel van de natuur in het Naardermeer. Ze vormen het zogenaamde stapelvoedsel voor heel veel bewoners van het gebied. Vogels zijn daarvan de bekendste, maar ook grote insecten zoals libellen eten deze kleinere insecten graag. Zonder muggen zou het Naardermeer lang niet zoveel bijzondere vogels, insecten, ongewervelden en andere diersoorten hebben. Er is zelfs een plantensoort die knutten en muggen eet: de ronde zonnedauw. Ook dit bijzondere, vleesetende plantje doet het in het Naardermeer goed.

Muggen

Onderzoek laat zien dat de aanwezigheid van muggen, knutten en hun larven afhankelijk is van de biotoop, de mate waarin voedsel beschikbaar is en de seizoenen ("Muggen in de Bethunepolder-onderzoek naar kans op muggenontwikkeling en –overlast door realisatie natte natuur", Aquasense 2003).

De typen natuur waar de meeste muggen voorkomen zijn zoetwatergemeenschap (sloten, plassen, poelen, etc.), moerasbossen, rietlanden en natte graslanden. Deze natuur komt verspreid over het Naardermeergebied voor. In de nog aan te leggen schil wordt de natuur verder ontwikkeld naar moeras, nat schraalland en ruigte. Een fors deel van de Schil bestaat al uit moeras.

Muggenrijke gebieden zijn in het algemeen vaak moerasrijke gebieden met wisselende waterstanden, geïsoleerd voedselrijk water en veel begroeiing in de omgeving. Overlast door muggen is het gevolg van enorme aantalsontwikkeling in korte tijd bij bijzondere omstandigheden. Van overlast bestaat geen sluitende definitie, maar het gaat om sterke aantasting van de leefbaarheid van een gebied voor de mens door extreme aantallen muggen. In 2012 is bij Alterra een leidraad verschenen waarmee de risico's per landschapselement of natuurdoel kunnen worden ingeschat.

Drie elementen zijn daarbij van belang; het gebied waarin de mug zich kan ontwikkelen, de schuilplaatsen voor muggen in de omgeving en de afstand van het muggengebied tot de plek waar overlast wordt ervaren.

Plotselinge overlast van muggen kan vaak worden toegeschreven aan het ontstaan van voedselrijke kleine tijdelijke poeltjes met wisselende waterstanden, waarin predatoren afwezig zijn en steekmuggen zich snel kunnen ontwikkelen, in een tijdsbestek van een aantal weken. Als deze poeltjes in verbinding staan met groter water is het risico veel beperkter vanwege predatie.

De omgeving van dit leefgebied is daarbij van belang. In vochtige beschutting zoals bos of ruigte kunnen muggen zich makkelijk verplaatsen en schuilen, terwijl in open graslandgebied ze door de wind worden weggeblazen.

Muggen vliegen geen grote afstanden, dat beperkt zich meestal tot minder dan 1 km. Dit is wel afhankelijk van de beschutting die aanwezig is.

Overlast kan worden voorkómen door tijdens de aanleg en inrichting van natuur hierop in te spelen door bijvoorbeeld geïsoleerd ondiep water te voorkomen. Door de langzame stapjes ontwikkeld het systeem mee en past zich aan. In de uitwerking van het inrichtingsplan naar het uitvoeringsontwerp zal speciale aandacht uitgaan naar het zoveel mogelijk voorkómen van muggenoverlast door rekening te houden met de bovenstaande aspecten.

Knutten

Voor knutten is er in 2017 in de omgeving van het Naardermeer onderzoek gedaan door Piet Verdonschot. De meest voorkomende knut in het Naardermeer is de knut met de Latijnse naam *Culicoides impuctatus*. Deze knut is gebonden aan vochtige en natte gebieden en venen. De volwassen vrouwtjes vliegen in een straal van ruim 1.5 km. De soort heeft 1 generatie per jaar. De volwassen vrouwtjes bijten in de periode van eind mei tot half juni, bij voorkeur in de avonduren. De larve leeft in half natte milieus zoals drassige gronden, bij voorkeur begraasd door vee en begroeid met pitrus en mogelijk veenmossen. Deze drassige gronden blijven vaak jaarrond nat.

In 'De Schil' wordt het waterpeil verhoogd en wordt het gebied minder begraasd met vee dan in de huidige omstandigheden. Daardoor verdwijnt juist een deel van de drassige gronden die nu aanwezig is in dit gebied omdat er water op komt te staan. Naar verwachting zal de overlast van knutten daardoor op termijn minder zijn in vergelijking met nu.

Wat kan je zelf doen tegen overlast?

Uit onderzoek blijkt dat overlast van huissteekmuggen vooral ontstaat door direct nabij de woning aanwezige 'restwateren'. Hierbij moet u denken aan stilstaand water in bijvoorbeeld een regenton, waterbakken, een verstopte dakgoot, etc.. Met eenvoudige middelen en gedrag kunt u dit zelf aanpakken. Door ervoor te zorgen dat een regenton goed is afgesloten en er geen plasjes blijven staan in bakken en goten verkleint u het risico op overlast aanzienlijk. Overigens zijn in de sloten langs wegen en in agrarisch gebied ook veel muggenlarven te vinden. Die zullen met de hiervoor genoemde maatregelen uiteraard niet tegen te houden zijn.

Heb ik nu een grotere kans om ziek te worden door ziekten die overdraagbaar zijn door muggen?

Via de site van het RIVM <https://www.rivm.nl/muggen> kunt u de meest actuele informatie en antwoorden vinden over muggen en overdraagbare ziekten.

Piet Verdonschot en Anna Besse-Lototskaya, 2012. *Leidraad Risicomanagement Overlast Steekmuggen en Knutten. Toelichting op de Leidraad*. Wageningen, Alterra, Alterra-Rapport 2298. 60 blz.

Bijlage 3. Standpunt ten aanzien van de mail 15 november 2020 van bewoners/omwonenden van de Schil Naardermeer

Samenvatting mail 15 nov. 2020	Standpunt Gedeputeerde Staten en Dagelijks Bestuur waterschap
Gevraagd wordt om duidelijk op kaart aan te geven waar het waterpeil max. 10 cm en max. 50 cm omhoog mag komen	Het waterpeil van het Naardermeer zelf en de uitwatering van het Naardermeer kan in de nieuwe situatie maximaal 10 cm hoger komen te staan. Dit staat op kaart van het ontwerp-Peilbesluit 2020 aangegeven met peilvaknr. 3100-1. In het deel van de Nieuwe Keverdijkse Polder dat binnen de Schil ligt kan in het noordelijk deel (boven de spoorlijn Weesp-Naarden, peilvaknr. 3110-5) het oppervlaktewaterpeil (het peil in de sloten en ander open water) maximaal 40 cm en in het zuidelijk deel (peilvaknr. 3110-2) maximaal 50 cm hoger komen te staan. Op kaartjes van het peilbesluit 2007 (huidige situatie) en het ontwerpbesluit 2020 (toekomstige situatie) staan de peilen op kaart aangegeven. Er verandert alleen iets aan het waterpeil van het oppervlaktewater in de ingekleurde gebieden. Dus niet in de rest van de Nieuwe Keverdijkse Polder.
Verzocht wordt om inzicht en/of berekeningen van de maximale peilstijging op/rond de percelen per huisnummer/perceel van bewoners en agrariërs.	In paragraaf 5.4 van het watergebiedsplan is het effect van de peilstijging in de schil op de omgeving beschreven. In de tekst staat beschreven dat er geen effect is op de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG). De toename van de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) is te zien in figuur 4.7. Voor de volledigheid worden de kaartjes van de GHG en gemiddelde voorjaars grondwaterstand (GVG) in het watergebiedsplan opgenomen (zie onder ambtshalve wijzigingen).
Gevraagd wordt vanaf wanneer de waarden van de recent geslagen peilbuizen online te verwachten zijn	De meetgegevens van de bestaande peilbuizen zijn te vinden op https://maps.waternet.nl/kaarten/peilbuizen.html. Ook de meetgegevens van de nog te plaatsen peilbuizen zullen via deze website beschikbaar zijn.
Gevraagd wordt waar de berekeningen op gebaseerd zijn en hoe de onderstromen hierin is meegenomen.	De berekeningen zijn gemaakt met behulp van een grondwatermodel. Dit model maakt gebruik van de geohydrologische bodemopbouw. Met een negenjarige neerslag- en verdampingsreeks (het eerste jaar wordt als 'inloopjaar' gebruikt) wordt het grondwaterregime gemodelleerd en omgerekend tot een gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG), gemiddelde voorjaars grondwaterstand (GVG) en een gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). De grondwaterstromen zijn in dit model meegenomen.
Het Naardermeer ligt hoger dan bebouwing in omringend gebied. Naar aanleiding hiervan wordt gevraagd hoe	De verschillende peilvakken zijn van elkaar gescheiden door peilscheidingskaden, dammen, stuwen en andere (kunst)werken. Het waterschap

wordt voorkomen dat het water richting de omgeving afstroomt.	beheert en onderhoudt deze (kunst)werken, zodat de afgesproken peilen gehandhaafd worden. Er is geen sprake van afstromend oppervlaktewater in afwijking van de vastgelegde peilen.
Gevraagd wordt wanneer het binnenlaten van water wordt gestopt als het peil meer gaat stijgen dan de modellen aangeven. Ook wordt gevraagd duidelijkheid te geven over het aantal centimeters voor een concrete periode om te besluiten het waterpeil niet verder te laten stijgen. Er is behoefte aan een afspraak in centimeters peilstijging waarbij sprake is van een onacceptabele situatie. Hetzelfde wordt gevraagd voor onacceptabele peilen als gevolg van kwelwater. Bewoners worden graag op de hoogte gehouden van de monitoring.	Er is geen sprake van actief opzetten van waterpeilen door binnenlaten van water. Het nieuwe peilbesluit geeft meer ruimte aan het oppervlaktewater, wat wil zeggen dat het water op een natuurlijke manier mag stijgen tot de afgesproken hoogtes als gevolg van regenval bij een neerslagoverschot. Als het water hoger komt, wordt er water uitgelaten. De modellen hebben betrekking op mogelijke effecten van het hoger laten worden van het oppervlaktewater in het Naardermeer en de omringende schil op de grondwaterstand in de omgeving. In paragraaf 5.4 van het watergebiedsplan staat beschreven dat er geen effect is op de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG). De toename van de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) in de zomerperiode is te zien in figuur 4.7. Voor de volledigheid worden de kaartjes van de GHG en gemiddelde voorjaars grondwaterstand (GVG) in het watergebiedsplan opgenomen (zie onder ambtshalve wijzigingen). Op een aantal percelen in het gebied rond de Schil Naardermeer wordt een lichte verhoging van de laagste grondwaterstand en de voorjaarsgrondwaterstand verwacht, maar nergens meer dan 2 cm. Een stijging van het grondwaterpeil van minder dan 5 cm heeft in het algemeen zo weinig effect op de omgeving dat er geen maatregelen nodig zijn. Het waterschap gaat zorgvuldig monitoren of de verwachte effecten vanuit de modelberekeningen kloppen met de werkelijkheid. Als er afwijkende effecten gemeten worden of als er klachten over onvoorziene effecten van vernatting uit de omgeving komen dan bespreken het waterschap, de provincie en Natuurmonumenten dit met elkaar en beoordelen of maatregelen getroffen moeten worden. Korthedshalve wordt ook verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen in de zienswijzennota, genoemd onder de kopjes 'Hydrologie', 'Effect van peilophoging', 'Plan B' en 'Plannen buiten de Schil'.
Gevraagd wordt wat precies het doel is van het ophogen van het waterpeil. Als dit is ten behoeve van trekvogels, wordt het effect dan bijgehouden? Ook hiervan blijft men graag op de hoogte. Ook wordt de vraag gesteld of de plannen worden	In de zienswijzennota is uitvoerig ingegaan op de natuurdoelen van Natura 2000 en NNN en dat het Inpassingsplan en het Watergebiedsplan mede invulling geven aan deze doelstellingen. Korthedshalve wordt daarom verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen genoemd onder

teruggedraaid als de beoogde effecten niet worden bereikt.	het kopje 'Fauna i.r.t. peilophoging' en de subparagrafen onder dit kopje.
Gevraagd wordt wat het gevolg van de plannen is voor de CO2 en stikstof-uitstoot en of dit bouwprojecten in de omgeving in gevaar kan brengen. Ook wordt de vraag gesteld of de gemeente hiervan op de hoogte is.	Dat met de vaststelling van het PIP en het Watergebiedsplan de begrenzing van het gebied dat is aangewezen als Natura 2000 en NNN niet wijzigt is in de zienswijzennota beschreven. Hier is ook te lezen dat er geen nieuwe stikstofgevoelige natuur wordt gecreëerd. Kortheidshalve wordt daarom verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen genoemd onder het subkopje 'Stikstofgevoelige natuur' en het kopje 'Betrokkenheid gemeenten en andere instanties'.
Gevraagd wordt naar de mogelijkheden voor vergoeding voor waterschade. Aangegeven wordt dat indieners van de mail begrepen hebben dat het goed is zelf alvast acties te ondernemen om een nulmeting te doen om ontstane schades hard te aantonen.	Ook op het onderwerp schade wordt in de zienswijzennota ingegaan. Kortheidshalve wordt daarom verwezen naar de beantwoording van de zienswijzen onder de kopjes 'Effecten buiten de Schil' en 'Schadevergoeding'. Het doen van een nulmeting door bewoners zelf kan als advies worden beschouwd, zeker als bewoners zich zorgen maken.
Gevraagd wordt wat de plannen zijn voor het weiland achter Keverdijk 21 en het terrein tussen de A1 en het Ton Storkpad en of het waterpeil over tien jaar nogmaals omhoog kan gaan.	In de zienswijzennota in de beantwoording van de zienswijzen genoemd onder het kopje 'Plannen buiten de Schil' wordt uitvoerig ingegaan op deze vraag. Kortheidshalve wordt daarnaar verwezen.
Indieners van de mail wensen binnen 10 dagen een reactie op de mail om daarmee eventueel de ingediende zienswijze nog aan te vullen. Ook wordt verzocht nog een inspraakavond te organiseren. Ook wordt gevraagd of er nog een andere weg te bewandelen is om te voorkomen dat de plannen doorgaan.	De mail is binnengekomen binnen de zienswijzentermijn. Vanwege dit feit en omdat (een deel van) de indieners van de mail ook een zienswijze heeft ingestuurd en de mail heeft opgenomen in de zienswijze, wordt de mail behandeld als onderdeel van de ingekomen zienswijzen. Op deze wijze hebben de provincie en het waterschap de zienswijzen, inclusief de vragen en opmerkingen in de mail, in samenhang kunnen beoordelen. Tijdens zienswijzenperiode zijn door de provincie en het waterschap 'spreekuren' georganiseerd. Vanwege COVID 19 zijn deze online gehouden. Hier was gelegenheid om vragen te stellen. Samen met de overige communicatiemomenten, die beschreven zijn in de inleiding van de zienswijzennota, maakt dat provincie en waterschap van mening zijn dat een extra inspraakavond niet nodig is. De volgende, wettelijk voorgeschreven stap, is vaststelling van het Inpassingsplan door Provinciale Staten en vaststelling van het Watergebiedsplan door het Algemeen Bestuur van het waterschap. Deze besluiten zullen opnieuw zes weken ter visie liggen. Door belanghebbenden kan dan beroep worden ingesteld.
Tot slot wordt gevraagd of indieners van de mail van meerdere bij het project	Provincie en het waterschap hechten aan communicatie via bepaalde daarvoor aangewezen

betrokken medewerkers de contactgegevens kunnen krijgen. Ook wordt verzocht door te geven als er wijzigingen optreden in de huidige contactpersonen.	medewerkers. Op de projectsite zijn deze genoemd. Bij personele wijzigingen zal dat gecommuniceerd worden.
---	---